

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Delort Puyol, Anna; Abu-Sharar, Hesham, dir. La llengua àrab i els seus dialectes : estudi comparatiu. 2015. (1202 Grau en Traducció i Interpretació)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/146964>

under the terms of the IN COPYRIGHT license

LA LLENGUA ÀRAB I ELS SEUS DIALECTES: ESTUDI COMPARATIU

101486 – Treball de Fi de Grau

Grau en Traducció i Interpretació

Curs acadèmic 2014-1015

Estudiant: Anna Delort Puyol

Tutor: Hesham Abu-Sharar

14 de juny de 2015

Facultat de Traducció i d'Interpretació

Universitat Autònoma de Barcelona

Dades del TFG

Títol: La llengua àrab i els seus dialectes: estudi comparatiu

Autor: Anna Delort Puyol

Tutor: Hesham Abu-Sharar

Centre: Facultat de Traducció i d'Interpretació

Estudis: Grau en Traducció i Intepretació

Curs acadèmic: 2014-2015

Paraules clau

Àrab, dialecte, llevantí, darija, marroquí, fusha

Resum del TFG

Aquest treball consta de tres parts: una petita introducció a la història de la llengua àrab (origen, aparició de dialectes i evolució), un estudi contrastiu entre els dialectes llevantí i marroquí o *darija* i l'àrab estàndard, i un petit glossari català-àrab estàndard-llevantí-marroquí amb terminologia pertanyent a la vida quotidiana.

Avís legal

2015 © Anna Delort Puyol, Barcelona, 2015. Cap contingut d'aquest treball pot ésser objecte de reproducció, comunicació pública, difusió i/o transformació, de forma parcial o total, sense el permís o l'autorització de la seva autora.

Índex

1. Introducció	3
2. La llengua àrab	5
2.1 Origen de la llengua àrab	6
2.1.1 Àrab clàssic abans de l'islam	6
2.1.2 Àrab clàssic després de l'islam	6
2.1.3 Sorgiment de disglòssia, dialecte i àrab mitjà	8
2.1.4 Formació dels dialectes	9
2.1.5 Àrab modern	10
3. Àrab dialectal	11
3.1 Tipus de dialectes	13
Il·lustració 1: Variants dialectals de llengua àrab en els estats membres de la Lliga Àrab	14
4. Diferències dialectals	15
4.1 Diferències fonològiques generals	15
4.2 Diferències gramaticals generals	15
4.3 Diferències lèxiques	16
5. Estudi comparatiu: diferències gramaticals i fonològiques	17
5.1 Pronoms personals independents	17
5.2 Pronoms personals sufixes	17
5.3 Idea de tenir	19
5.4 Numerals	19
5.4.1 Numerals cardinals	19
5.4.2 Numerals ordinals	22
5.5 El demostratiu	23
5.6 Formes verbals	25
5.7 Perfectiu i imperfectiu	27
5.7.1 Conjugació F I	27
5.7.2 Conjugació F II	29
5.7.3 Conjugació F III	30
5.7.4 Conjugació F IV	31
5.7.5 Conjugació F V	33
5.7.6 Conjugació F VI	34
5.7.7 Conjugació F VII	36
5.7.8 Conjugació F VIII	37
5.7.9 Conjugació F X	38
5.7.10 Observacions	40
6. Glossari	41
6.1 Preposicions	41
6.2 Adverbis de lloc	41
6.3 Adverbis de temps	42
6.4 Adverbis de quantitat	42
6.5 Adverbis de manera	42
6.6 Adjectius	43
6.7 Colors	45

6.8 La ciutat i els transports	45
6.9 Els aliments.....	46
6.10 La casa	47
6.11 La família i els amics	48
6.12 Salutacions i expressions col·loquials	48
6.13 El cos.....	49
6.14 La roba	49
6.15 La feina i els estudis.....	50
6.16 Els animals i el medi natural.....	50
6.17 Altres.....	51
6. Conclusions.....	56
7. Bibliografia.....	57
8. Webgrafia	59
Annex 1	60
Annex 2	61

1. Introducció

L'àrab és una llengua molt antiga que es parla en molts països diferents. Si bé hi ha força controvèrsia envers el seu origen, no és d'estranyar que hom es preguntí com es va crear i com fou possible que en l'antiguitat sorgís una llengua tant lògica, tant matemàtica, tant perfecta.

No obstant això, aquella llengua de fa mil·lers d'anys ara ha quedat reservada al camp literari, i l'àrab amb el qual es comuniquen els parlants d'aquesta llengua avui dia ha canviat un xic, no només per l'evolució del temps, sinó també pel gran territori que abraça el món àrab, i les varietats dialectals que hi podem trobar.

En la llengua àrab, la diferència entre llengua literària i llengua col·loquial, o entre llengua escrita i llengua oral, va molt més enllà del simple grau de formalitat i podem afirmar quasi amb exactitud que més d'un 99% de la població àrab no utilitza l'àrab clàssic, reservat per als mitjans de comunicació o rituals religiosos, pels afers de la vida quotidiana.

Tot i aquesta afirmació tant clara, l'àrab col·loquial no s'estudia formalment a les escoles, ja que la prioritat és ensenyar a la població l'origen de la llengua que utilitzen durant el seu dia a dia, i, per damunt de tot, ensenyar a llegir i a escriure, i això es fa en àrab clàssic o *fusha*.

Com a conseqüència de l'aparent poc interès per part dels països àrabs, i ja que als països estrangers es considera més útil dominar la llengua àrab estàndard, l'estudi dels dialectes és vague, però la diversitat molt rica. Aquesta manca d'aprenentatge acadèmic envers els dialectes de la llengua àrab ha estat la raó principal que ha motivat aquest treball.

Val a dir, però, que els dialectes de la llengua àrab són infinits, ja que, tot i que sovint s'acostumi a classificar-los segons el territori, dibuixant una línia imaginària a Egipte i separant dos grans grups dialectològics, cada regió té les seves pròpies varietats diatòpiques, i això converteix l'àrab en una llengua molt rica i, alhora, de llarg recorregut.

Per aquest motiu aquest treball se centra en l'origen de la llengua àrab i l'aparició dels dialectes, fent un repàs breu a la història, i, posteriorment, intenta explicar quines són les diferències generals que es poden trobar entre la llengua àrab i els seus dialectes. A més, la recerca d'aquest projecte s'ha centrat en dos dialectes: un oriental, el llevanti, i un altre occidental, el marroquí o *darija*.

Generalment, la informació obtinguda sobre el funcionament d'aquests dos dialectes ha estat difícil de trobar. D'una banda, del dialecte llevanti, no n'hi ha gaires publicacions i la informació trobada a la xarxa no sempre ha estat fiable. De l'altra, el *darija* presenta tantes variacions com comunitats rurals hi ha al Marroc, i trobar les formes dialectals més estàndards no ha estat una tasca fàcil. Tot i això, en aquest sentit, dos llibres han estat molt útils: el curs d'àrab marroquí, de Moscoso, i el curs d'àrab col·loquial llevanti, de McLoughlin.

A més, cal agrair l'ajuda de bons amics arabòfons, que han donat un cop de mà sempre que han pogut.

Una altra tasca difícil que ha comportat aquest treball, a part de la recerca d'informació i bibliografia útil, ha estat el fet de treballar amb dos alfabetes diferents, la qual cosa ha endarrerit el ritme de treball. Tot i això, hi ha eines a la xarxa i altres recursos (com connectar un teclat extern a l'ordinador) per a facilitar la tasca de redacció.

Pel que fa a la transcripció de l'àrab al català, després de consultar diverses fonts i propostes de transcripció, es va decidir utilitzar el que s'havia utilitzat durant tots els cursos de l'assignatura de Traducció de llengua C Àrab, però amb algunes variacions en la transcripció simplificada, com és l'afegiment del so de la *Hamza* (ح), el so *sh* ('x' o 'ix'), les dues essos sordes entre vocals...

Per acabar, cal remarcar que tot i que el treball està en bona part transcrit, està destinat a un públic ja coneixedor de la llengua àrab, que tingui interès en aprofunditzar els coneixements en els seus dialectes i, especialment, en els dialectes llevantí i marroquí. Podríem dir que l'objectiu d'aquest treball és oferir l'ajuda necessària per a fer una primera introducció a aquests dos dialectes, i que els lectors adquireixin unes nocions bàsiques sobre "l'àrab que es parla".

2. La llengua àrab

La llengua àrab és una macro llengua de la família afroasiàtica que pertany al grup meridional de les llengües semítiques. Es calcula que uns 350 milions de persones tenen l'àrab com a llengua materna, segons dades recollides el 2014 per *ethnologue*, i oscil·la entre el cinquè i sisè lloc de llengües més parlades al món. És llengua oficial única en 20 països i cooficial en, com a mínim, sis més. A part, també és llengua oficial de la Organització de les Nacions Unides (ONU) i la llengua litúrgica de l'Islam.

La llengua àrab comprèn tan una varietat estàndard que s'observa en lectoescriptura, en ocasions formals i en mitjans de comunicació massius; com diferents varietats d'àrab col·loquial, emprades en àmbits informals i familiars. Això provoca una situació de diglòssia (o multidiglòssia) en el territori on es parla, que actualment es tracta de: l'Aràbia Saudita, Algèria, Bahrain, Comores, Djibouti, Egipte, Emirats Àrabs Units, Eritrea, Espanya (ciutat autònoma de Ceuta), el Iemen, l'Iran, l'Iraq, Israel, Jordània, Kuwait, el Líban, Líbia, Mali, el Marroc, Mauritània, Níger, Oman, Palestina, Qatar, el Sàhara Occidental, el Senegal, Síria, Somàlia, el Sudan, Tunísia, Turquia i Xipre.

Generalment, entre els especialistes s'acostuma a fer referència a la llengua àrab clàssica (o *fusha*) quan es parla de llengua àrab sense cap tipus de precisió, ja que aquesta ha estat la llengua de referència que ha servit com a norma de l'expressió formal i cultivada del món àrab durant molts segles (Garduño). No obstant això, però, juntament amb aquesta varietat “elevada” pel que fa al registre, existeixen altres varietats diacríiques i diacròniques que s'han utilitzat i que s'utilitzen com a llengües d'expressió quotidiana comunicativa i generalment informal, anomenades dialectes o *amiya*. Aquesta situació de diglòssia o multiglòssia al llarg del temps ha dominat la realitat de la llengua àrab i, per tant, resulta difícil fer un estudi sobre qualsevol tema relacionat amb la llengua àrab sense examinar l'impacte que els dialectes, tan antics com moderns, han tingut en el gènesi, l'evolució i l'expansió de la llengua.

En aquest sentit, els autors difereixen de punts de vista pel que fa al paper dels dialectes o *amiya* en l'aprenentatge del *fusha*. Alguns pensen que la llengua clàssica és una llengua molt diferent al dialecte, ja que el dialecte s'ha desviat de la font literària de la qual parteixen (Zaydi G.y., 1983); d'altres afirmen que es tracta d'una convivència harmònica entre llengües que se separen per uns arcs merament imaginaris (Dayf, 1999); i finalment, hi ha qui creu que les varietats *fusha* i *amiya* són dues cares de la mateixa moneda, i fan referència a l'existència d'una altra llengua situada a cavall de les dues mencionades anteriorment, que és l'anomenat “àrab mitjà” —desviacions de l'àrab clàssic barrejades amb el vocabulari i la idiosincràsia del dialecte— (Garduño).

A molts, el terme “mitjà” els pot semblar familiar si és relacionat amb algunes llengües, com l'anglès o el persa, de les qual es pot parlar d'una fase antiga, una fase mitja i una de moderna. Tanmateix, en el cas de l'àrab mitjà aquesta asseveració és incorrecta, ja que fa elusió a un estil, i no pas a una cronologia (Blau, 1981). Per tant, actualment als països arabòfons, l'àrab mitjà es pot sentir en diversos llocs: des del barri i el mercat, a

la feina, l'escola i els mitjans de comunicació. El que sí que es pot afirmar amb certa comoditat, això sí, és que la llengua àrab actual presenta una notable unitat a nivell de llengua escrita al llarg de tot el territori que forma part del món àrab, i aquesta unitat fou originada, en gran part, per l'Alcorà (Garduño).

2.1 Origen de la llengua àrab

Com ja s'ha dit, l'àrab pertany a la branca semítica meridional de la família afroasiàtica de les llengües. Per a l'estudi de com va originar-se i quina va ser la seva evolució al llarg del temps, hom s'ha de remuntar a l'època preislàmica, iniciant, així, el primer de tres períodes en els quals es divideix la història de la literatura àrab: àrab clàssic en l'època preislàmica, àrab clàssic després del sorgiment de l'Islam i àrab modern.

2.1.1 Àrab clàssic abans de l'Islam

Segles abans del sorgiment de l'Islam, les tribus de la Península Aràbiga ja havien emigrat cap a algunes regions de Palestina, Síria i Mesopotàmia. Els àrabs eren el grup dominant entre els habitants de Palmira, la qual fou governada durant molt de temps per una dinastia d'origen àrab, fins que els romans en destruïren el regne l'any 273 dC. Entre els segles I aC i III dC, els nabateus establiren un estat que arribava fins al Sinaí per la part occidental, fins a Hejaz a l'orient, i des de Mada in Salih, al sud, fins a Damasc, al nord, amb Petra com a capital. Les tribus arabòfones de Palmira i els nabateus utilitzaren l'arameu com a sistema d'escriptura, tot i que hi ha proves de la influència de l'àrab que testimonien l'ús de noms propis i vocables àrabs en algunes inscripcions.

El corpus de textos preislàmics, que cobreix els segles VI i VII dC, va ser recollit pels filòlegs àrabs dels segles VIII i IX, però l'àrab clàssic no era una llengua uniforme, ja que els filòlegs parlen d'un dialecte dividit entre la zona occidental de Hejaz i la oriental de Tamim i altres tribus beduïnes. Els fonemes glotals oclusius preservats en els dialectes orientals havien estat reemplaçats en els dialectes de Hejaz per vocals o semivocals.

2.1.2 Àrab clàssic després de l'Islam

L'Alcorà, el primer text literari escrit en àrab clàssic, està redactat amb un llenguatge molt semblant a la de l'antiga poesia. Després de la difusió de l'Islam es va convertir en la llengua ritual dels musulmans, però també en la llengua de l'ensenyament i de l'administració. L'increment de pobles no àrabs que participaven de les noves creences, d'una banda, i la voluntat dels musulmans de protegir la puresa de la revelació, de l'altra, conduïren a l'establiment de les normes gramaticals i de la institucionalització de l'ensenyament de la llengua.

El desenvolupament de normes gramaticals va tenir lloc al segle VIII, juntament amb un procés d'unificació i normalització de la llengua culta. Algunes expressions i formes

pròpies de la poesia en els períodes preislàmics, i de començaments del període ja islàmic, van desaparèixer de la prosa durant la segona meitat del segle VIII. Després que els gramàtics àrabs van crear una llengua àrab clàssica normativa, la llengua va romandre bàsicament invariable pel que fa a la morfologia i estructura sintàctica i es va convertir en la llengua culta del món islàmic.

L'àrab clàssic, ja en forma normativa, va ser adoptat, a part de per les elits educades musulmanes, per altres minories religioses, com la comunitat jueva i cristiana. Tot i amb això, la llengua vernacular des del principi era molt diferent a l'àrab clàssic, que es va convertir en una llengua d'erudició i literària, fins i tot en les regions arabòfones. Sembla ser, doncs, que la situació lingüística de disglòssia entre una varietat alta de l'àrab i una altra de baixa no és nova i, de fet, la qüestió sobre quan es produeix aquesta disglòssia en la comunitat arabòfona és molt controvertida.

El concepte tradicional àrab és que la disglòssia es va desenvolupar durant el primer segle de l'era islàmica, com a resultat de les conquestes àrabs, quan els no àrabs començaren a parlar-lo; d'altres, en canvi, arriben a la conclusió que és un fenomen preislàmic. Hi ha investigadors que afirmen que l'àrab corànic és una imitació de l'àrab de les *qàsides*¹ preislàmiques, també denominat *koiné*² (Kallas, 1999); d'altres atribueixen l'origen d'aquesta llengua escrita al dialecte *quraish*³ del profeta Mahoma (Zaydi, 1983); però també hi ha autors que sustenten un terme mig i asseguren que l'àrab corànic conté àrab de la llengua mitjana poètica i de l'àrab dialectal de Mahoma (Vollers, 1906).

Fos quin fos el seu origen, l'àrab de l'Alcorà es va convertir en tot un model lingüístic a l'hora d'incloure paraules estrangeres del persa, l'aramèu, el siríac, el grec i el llatí, acomodades o adaptades a l'àrab (Jeffrey, 1983). L'Alcorà era un dels primers (o el primer) textos modèlics de l'escriptura àrab i el missatge requeria cert nivell de consciència, cultura, pausa, casos, concordança de gènere i nombre... Tot i aquests esforços de creació d'un sistema moral i educatiu digne de la difusió d'identitat d'un imperi, la carència ortogràfica i la falta d'alguns grafemes (com la hamza) endarreriren el procés en aquesta època de transició (època del profeta i poc després de la seva mort).

El significat d'Alcorà en àrab té origen en l'arrel que vol dir recitació, per tant resulta contradictori pensar que l'Alcorà fora un text per naturalesa, ja que havia nascut per a ser recitat, escoltat i manifestat, no llegit ni dictat. Va ser la mort de Mahoma que féu sorgir la preocupació entre les noves generacions de posar per escrit el missatge diví d'una manera fidel en inscripcions que feren en fulles de palmera, fusta, ossos i altres

¹ Qàssida: Paraula provinent de l'àrab antic i tipus de poema que es va estendre de l'àrab a altres cultures després de l'expansió de l'Islam. Actualment, aquesta paraula encara s'utilitza al seu lloc d'origen, Aràbia, i a al resta de països àrabs. La forma clàssica de la qàssida manté una única mètrica al llarg de tot el poema i cada vers rima. Normalment té més de cinquanta versos i, a vegades, més de cent. El gènere es va originar en la poesia àrab, però va ser adoptat pels poetes perses, on va evolucionar i arribar, fins i tot, als més de cent versos.

² Koiné: Llengua estàndard o dialecte sorgit com a resultat del contacte entre dos o més varietats d'una mateixa llengua, mútuament intel·ligibles.

³ Quraish: Poble comerciant que controlava la Meca i la Ka'ba i que, segons la tradició, descendia d'Ismael. El profeta islàmic, Mahoma, va néixer al clan de Banu Hashim, pertanyent a la tribu quraish.

materials que van servir com a fons primàries a la redacció oficial de la primera edició escrita de l'Alcorà, sota el mandat del califa Otman Ibn Affan (644-656 dC).

La revelació de l'Alcorà assentà les bases d'una relació especial entre l'Islam i aquesta llengua semítica. Així, doncs, fou el gran interès de mantenir la fidelitat del missatge diví el que portà a fer les primeres investigacions gramaticals, a perfeccionar l'alfabet i a l'aparició de marques diacríiques que ajudarien a esclarir el sistema d'escriptura àrab que fins llavors havia estat ineficient. L'encarregat de crear el sistema de puntuació fou Abu Al Aswad Al Du'ali (603-688 dC), durant el primer segle de l'era islàmica o Hègira, i altres institucions com la “Casa de la saviesa”, que depenia del califat abbàssid, publicaren diverses obres amb el clar objectiu de revitalitzar la cultura àrab, la qual havia estat molt influenciada per la persa. Hammad Ar-Rawiya (s. VIII dC), un gramàtic del moment, va poder fer tornar la llengua àrab a l'època oral de la *jahiliya*⁴ i no només revisà les obres sinó que les estructurà, les classificà i les ordenà per tal de divulgar-les.

L'impacte de l'Alcorà arribà també a la pròpia personalitat dels àrabs, induint-los a l'explicació, la reflexió i la persuasió. A través de la nova temàtica corànica, l'àrab evolucionà cap a l'estudi de ciències com la filologia, la filosofia i al retòrica, convertint-se en una llengua normativa que exigia cert nivell cultural tan als seus propis parlants com als traductors. Segons els gramàtics, les principals característiques de l'àrab clàssic eren: la grafonomia, la fonologia i la morfologia.

Durant molts segles l'ensenyament d'àrab va estar sota el domini dels erudits musulmans, sense que jueus i cristians no hi tingueren gaire lloc, ja que no compartien plenament l'educació filològica.

2.1.3 Sorgiment de disglòssia, dialecte i àrab mitjà

S'anomena neo àrab al conjunt de dialectes que van aparèixer just al començament de l'expansió de l'Islam, quan els nous conquistadors àrabs barrejaren els seus propis dialectes antics i diversos amb les llengües dels conquistats, com el persa, el berber, el llatí, el grec... Aquests dialectes neo àrabs foren l'antecedent immediat dels dialectes moderns que inclouen també paraules preses de llengües d'altres imperis com el turc, el francès i l'anglès, sobretot a nivell oral.

Com ja s'ha dit amb anterioritat, el dialecte és generalment parlat per persones no lletrades o alienes a la literatura àrab. D'una banda, aquestes poden ser persones que manquen d'un nivell cultural i educatiu bàsic i redueixen les nocions d'àrab clàssic a memoritzacions de l'Alcorà o proverbis apresos al seu entorn. De l'altra, hi ha persones que parlen alhora dialecte i llengua normativa a través de registres tan orals com escrits.

Històricament, hi ha hagut diversos elements que han conformat l'existència de disglòssia. Un dels ingredients ha estat la influència de les llengües substràtiques de

⁴ Jahiliya: És un concepte islàmic per a designar l'època preislàmica en què els àrabs vivien en una situació d'ignorància de la orientació divina. En aquest cas, fa referència a l'àrab com a llengua oral de l'època.

cada zona i la creació de *pidgins*⁵ o llengües simplificades per a la comunicació immediata. Un altre element és la possibilitat que la gent conquistada creés un sistema de llengües simplificades que més tard evolucionarien cap als dialectes, tot i que les condicions socials i polítiques no haurien estat propícies per a tal procés (Garduño).

Si prenem com a exemple el cas del Magreb o de l'Al-Àndalus, sembla clar que els nuclis inicials d'arabització foren els centres urbans, en els quals la majoria no arabòfona va haver d'adaptar-se a la minoria arabòfona en un procés d'aprenentatge gradual però unidireccional. El procés d'arabització de l'Al-Àndalus fou lent i difícil degut al poc nombre d'àrabs que hi desembarcaren. A part, la majoria de la flota foren berebers, els quals havien estat arabitzats superficialment uns anys abans. Tot i això, els àrabs procedents de la Península Àràbiga, sobretot del Iemen, s'apostaren als nuclis urbans, a diferència dels àrabs berebers, que s'instal·laren a les zones rurals.

2.1.4 Formació dels dialectes

A l'Àrabia preislàmica ja existien nombroses varietats d'àrab, agrupades generalment en tres àrees: la d' Adnàn, la de Qahtàn i la de Himyar. Com ja s'ha dit, també hi havia una llengua literària comuna i sovint s'utilitzava com a llengua vehicular el dialecte de la Meca, gran mercat i centre religiós de la península. Amb l'expansió de l'Islam a partir del s. VIII, la llengua àrab s'estén amb rapidesa fora d'Àrabia, com a llengua litúrgica i administrativa del nou imperi islàmic, i poc a poc es converteix en la llengua materna de gran part del pobles islamitzats. L'existència d'una important variació dialectal està documentada des de dates molt anteriors, però. Per tant, són diversos els factors que intervenen en la formació dels dialectes. Recopilem-los.

D'una banda, la transformació de l'àrab oficial. El que avui dia anomenem àrab clàssic es converteix en un model de llengua àrab a partir de l'Alcorà. En aquest àrab oficial, amb el temps, s'aniria operant una diferenciació geogràfica amb un procés similar al del llatí.

En segon lloc, l'exportació dels dialectes d'Àrabia. Tot i que a nivell religiós, administratiu i literari, els àrabs utilitzaven una llengua estàndard de recent creació, a nivell de llengua parlada, s'acostuma a creure que, en bona part, es van seguir utilitzant els dialectes preislàmics. Els exèrcits conquistadors sovint s'organitzaven per tribus, les quals exportaven els seus propis trets dialectals a les zones de conquesta i posterior assentament. Aquesta és la raó per la qual es poden trobar fenòmens dialectals similars en zones que estan molt allunyades entre si, però que en un altre moment de la història van estar sota la influència de colons procedents d'una mateixa tribu o àrea geogràfica d'Àrabia. Per exemple: la pronunciació 'g' de la lletra àrab *jim*, característica de l'àrab egipci, prové del Yemen.

⁵ Pidgin: Llengua que es caracteritza per combinar els trets sintàctics, fonètics i morfològics d'una llengua amb les unitats lèxiques d'una altra. Normalment, no és el dialecte matern de cap grup ètnic o social, siní que és una *lingua franca* usada en una zona de contacte intens de poblacions lingüísticament distintes. El parlant d'un pidgin emprà les estructures formals de la seva llengua materna i les completa amb vobables de llengua del seu interlocutor; la gramàtica normalment es redueix a les estructures més elementals.

Un altre factor de diferenciació molt important és l'aïllament geogràfic o polític, naturalment. El cas més extrem és, potser, el del maltès, dialecte àrab que s'ha desenvolupat amb complet aïllament, fins al punt de convertir-se en una llengua per dret propi. Entre les varietats de l'àrab parlat, la més diferent és l'àrab maronita xipriota, parlat per una petita comunitat de monjos maronites a Xipre. També tenen grans diferències amb les altres varietats de l'àrab oral en regions veïnes, conegut com *hasania*⁶, així com els varietats parlades a Nigèria, el Txad o l'Afganistan, llocs on és una llengua molt minoritària.

Com ja s'ha mencionat anteriorment, l'acció dels substrats intervingué d'una manera important en la formació dels dialectes àrabs. L'imperi islàmic va agrupar poblacions lingüísticament molt diverses, i la llengua àrab va rebre aportacions a cada zona de les diferents llengües preislàmiques. En l'àrab magrebí és fonamental el substrat bereber, com en l'egipci ho és el copte, o en l'àrab mesopotami, el persa o el kurd.

Per últim, l'acció de les llengües dels diferents imperis i potències que han dominat regions del Món Àrab ha deixat també la seva empremta en els diferents dialectes. Així, l'acció del francès és visible en els dialectes del Magreb, i especialment en l'argelí, de la mateixa manera que l'anglès ha influït (tot i que molt menys) en dialectes d'Orient Mitjà com l'egipci, el palestí o l'iraquíà. Els diversos segles de dominació otomana han deixat també una gran quantitat de vocabulari d'origen turc en molts dialectes, especialment en els orientals.

2.1.5 Àrab modern

Com a llengua literària i erudita, l'àrab clàssic continuà fins a dia d'avui, però durant els segles XIX i XX sorgiren noves elits que, influïdes pel poder i la civilització occidental, revitalitzaren l'àrab clàssic i formaren un mitjà lingüístic denominat "àrab modern normatiu", adaptat a les qüestions de la vida moderna. A través dels mitjans de comunicació, l'àrab modern ha tingut una gran influència sobre el públic i és la llengua oficial a tots els països àrabs, i segona llengua d'ús a països com Somàlia o Israel, en el qual viuen un milió i mig d'àrabs palestins.

L'àrab modern es diferencia de l'àrab clàssic només en el vocabulari i en algunes característiques d'estil. La seva morfologia i estructura sintàctica no ha variat, però sí que hi ha innovacions perifèriques i en seccions que no estan estrictament regulades per les autoritats clàssiques. A banda d'això, també hi ha diferències regionals que afecten al vocabulari, depenent de la influència dels dialectes locals i de les llengües estrangeres, com el francès al nord d'Àfrica o l'anglès a Egipte, Jordània i altres països.

⁶ Hasania: Dialecte occidental de llengua àrab parlat principalment a Mauritània i el Sàhara Occidental.

3. Àrab dialectal

L'àrab dialectal és el nom genèric que reben les varietats lingüístiques geogràfiques de l'àrab parlat, enfront l'àrab clàssic i la seva derivació: l'àrab estàndard.

L'àrab dialectal, amb tota la seva diversitat, és la llengua materna dels àrabs. S'utilitza en l'àmbit domèstic, familiar... en la conversa informal entre naturals d'una mateixa àrea dialectal, així com també en la cançó i la poesia populars. Paral·lelament, l'àrab clàssic, o la seva versió més moderna, la que anomenem àrab estàndard, és la llengua de l'ensenyament, de l'administració, de l'escriptura, dels mitjans de comunicació, de la litúrgia islàmica i de la conversa entre àrabs d'àrees dialectals molt allunyades. Podríem dir que és una segona llengua que s'adquireix, generalment, a l'escola.

L'àrab dialectal, exceptuant alguns casos comptats no s'escriu ni s'estudia. En la majoria de casos, per a l'expressió escrita, fins i tot si és de caràcter familiar, s'utilitza l'àrab clàssic. Tot i que aquesta afirmació és una mica simple, s'acostuma a dir que en un context normal, els àrabs pensen en una llengua i s'expressen en una altra. Això crea una situació de disglòssia que planteja problemes de major o menor grau segons els països i estrats socials. Tanmateix, però, a Tunísia, el 2014 es va redactar la primera constitució en dialecte àrab del món.

En termes generals, gràcies a la omnipresència dels mitjans de comunicació i l'accés cada vegada més generalitzat de l'ensenyament, els àrabs entenen l'àrab oficial, i també, tot i que en menor grau, poden utilitzar-lo activament amb més o menys correcció. La situació varia segons les zones: a Argèlia, per exemple, l'administració francesa que va dirigir el país entre 1830 i 1962, va emprendre una política de desarabització radical que va fer que l'àrab clàssic desaparegués pràcticament del país i que fos substituït com a llengua de cultura pel francès. Tot i que després d'aconseguir la independència s'ha intentat normalitzar l'ús de l'àrab clàssic, l'èxit ha estat només parcial: segueix sent percebut per molta gent com una cosa exòtica, troba oposició entre la població de llengua bereber i ha de competir amb el francès. En lloc oposat podríem trobar el cas del Líban, país que té un alt grau d'alfabetització on no existeixen minories lingüístiques, en el qual la llengua dels colonitzadors —el francès, en aquest cas, també— mai no va desplaçar l'àrab clàssic com a llengua de cultura i on existeix una àmplia classe intel·lectual que s'expressa en àrab clàssic —els libanesos utilitzen ambdós registres lingüístics amb normalitat—. Les diferències existeixen també en funció de la procedència rural o urbana dels habitants, de l'edat o de la situació econòmica.

Tot i que la varietat dialectal és gran, els dialectes o la majoria d'ells comparteixen una sèrie de característiques que els diferencien de l'àrab clàssic. En general, podríem dir que estan més evolucionats: l'àrab es considera la llengua semítica viva més arcaica, i l'àrab clàssic ja era arcaïtzant en temps de Mahoma en relació amb la llengua parlada. Un exemple d'això és l'absència de declinació: hi ha una declinació residual en àrab clàssic que l'àrab dialectal elimina completament, així com les vocals breus de final de cada paraula. El dialectal és, en general, més simple: on l'àrab clàssic utilitza diverses

formes, el dialectal només n'utilitza una. Per exemple, els relatius *alladi*, *alladina*, *alladayni*, etc. (el qual, els quals...) s'uneixen en àrab dialectal en la forma invariable *alli*. Amb el vocabulari passa el mateix: l'àrab clàssic té una gran quantitat de sinònims, que desapareixen en el dialectal. El dialectal té un vocalisme més dèbil: sovint, les vocals s'elideixen quan no són imprescindibles per a pronunciar consonants. El dialectal té, a més, una major abundància de manlleus d'altres llengües.

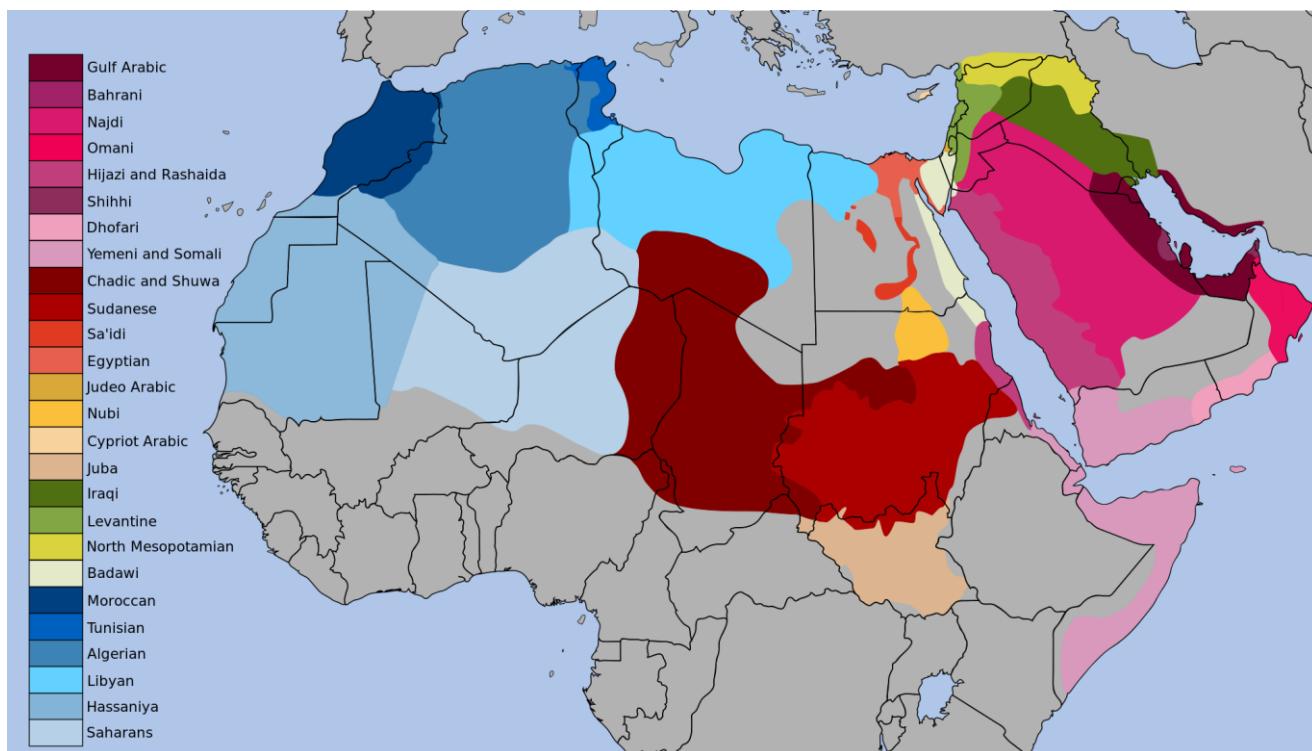
Les diferències més grans es donen entre dialectes orientals (o *mashreqís*) i occidentals (o magrebins). Dins de cada una d'aquestes àrees, els dialectes són, normalment, intel·ligibles entre ells. És molt més difícil, i a vegades pràcticament impossible, la intercomprensió entre àrabs occidentals i orientals. Cal senyalar, tanmateix, que és molt més difícil per a un parlant oriental entendre a un occidental que per a un occidental entre un oriental. Això es deu a dos factors: el primer, que la pronunciació oriental és més oberta que l'occidental. El segon, que els magrebins tenen més costum de sentir parlar dialectes orientals que no pas al revés, sobretot l'egipci, utilitzat en una gran quantitat de pel·lícules, sèries de televisió i cançons que s'exporten a tot el Món Àrab.

Gràcies a aquest fenomen, el dialecte egipci és comprès a quasi totes les parts, i sovint s'utilitza com a *lingua franca* enlloc d'utilitzar l'àrab clàssic, o mesclat amb aquest.

3.1 Tipus de dialectes

Lingüísticament, la diferència principal entre les varietats de l'àrab és la que es dona entre les varietats orientals i occidentals, cada un amb cert nombre de divisions:

- Varietats occidentals (o magrebines)
 - Àrab andalusí (extint), de l'antic Al-Àndalus
 - Àrab magrebí, que inclouria:
 - š Àrab marroquí o *darija*
 - š Magrebí oriental (Argèlia i Tunísia)
 - Àrab argelí
 - Àrab tunisià
 - š Àrab saharià (frontera algeriana i marroquina, i també a Níger)
 - š Hassania (Sàhara occidental i Mauritània, també a Marroc i Argèlia).
 - š Maltès, que és la forma més divergent de l'àrab, molt influenciada per l'italià.
- Varietats orientals (o mashrequines)
 - Àrab sudanès, de Sudan i Txad (àrab txadià)
 - Àrab egipci, d'Egipte; el més conegut per la resta del món àrab gràcies al cinema i la televisió, sobretot en la seva varietat del Baix Egipte, que s'ha convertit en una espècie de *koiné* prestigiosa.
 - Àrab llevantí o shami, del Líban, Síria, Jordània, Israel i els territoris palestins
 - š Àrab libanès
 - Àrab mesopotàmic, de l'Iraq, més semblant a l'àrab llevantí, però amb trets de l'àrab de més al sud.
 - Àrab peninsular
 - š Arab del Golf Pèrsic, de la Pensínsula Aràbiga; de Kuwait, l'Iraq, Aràbia Saudí, Bahrein, Qatar, Emirats Àrabs Units i Oman
 - š Àrab naydí, de la regió de Nachd a Aràbia Saudí i els deserts de Jordània i Síria
 - š Àrab hijazí, de la regió de Hijaz a Aràbia Saudí
 - š Àrab yemení, del Yemen.

Il·lustració 1: Variants dialectals de llengua àrab en els estats membres de la Lliga Àrab.

4. Diferències dialectals

Les diferències entre l'àrab clàssic i els dialectes poden ser: fonològiques, gramaticals o lèxiques.

4.1 Diferències fonològiques generals

En la majoria dels dialectes àrabs la pronunciació d'alguns fonemes difereix segons la zona.

La consonant *tha* en algunes zones es pronuncia es pronuncia com una *ta* i en d'altres com una *sin*. Per exemple, per dir *thalatha* ('tres') en algunes zones dirien *talata*, com a Síria.

La *jim* a Egipte s'acostuma a pronunciar com una *ge* gutural. Per exemple *jamaa* ('mesquita') es pronuncia *gamaa*.

La *dhal* es pronuncia com una *dal* en algunes zones i com una *tha* en d'altres. Només es conserva la pronunciació clàssica a Iraq i a la Península Aràbiga.

La *dhad* és considerada la lletra característica i exclusiva de la llengua àrab i és per això que s'acostuma a anomenar la llengua àrab com la "*lugati al dad*" ('la llengua de la dhad'). Tot i amb això, en algunes zones es confón amb la *thal* o amb la *dhal*. Per exemple, a Síria la paraula *madbut* ('correcte') es pronuncia *mathbut*.

La *ʔaf* es pronuncia com una hamza al baix Egipte, Síria, Palestina i Jordània. Per exemple, *qalb* ('cor') ho pronuncien *'alb*. I en d'altres zones com el Sudan, Iraq, la Península Aràbiga o el Magreb, també podem trobar que es pronuncia com una *ghain* "profunda.

En les vocals breus també es pot produir alguna variació en la pronunciació i a vegades es canvia la *kasra* per la *fatha* o, simplement, s'omet. A Síria, per exemple, diuen *kbir* en comptes de *kabir*.

4.2 Diferències gramaticals generals

En l'aspecte gramatical tots el dialectes coincideixen en la pèrdua de les vocals finals. La pronunciació del *tanwin* també desapareix, excepte en algunes paraules utilitzades amb funció adverbial, com *qariban* ('a prop'), *aidan* ('també'), etc.

Les partícules conjuntives s'ometen amb freqüència: *Uridu an aktub li akhy* ('Vull escriure al meu germà'), se simplifica amb *Uridu aktub li akhy*.

Expressions més complexes com *kaifa haluka?* ('com estàs?') se simplifiquen dient, per exemple: *kifak?*

El dual i el plural masculins sans només s'usen en el cas del genitiu-acusatiu i no en nominatiu, per a tots els casos, es diu *al rajulain* o *al muslimin*, sense utilitzar la forma nominativa, que seria *al muslimun*.

Les desinències verbals també se simplifiquen en els dialectes i moltes vegades les formes femenines no s'usen, especialment en plural, i s'utilitza el masculí per a ambdós gèneres.

Per a fer el futur, en la majoria de dialectes es canvia la partícula *saufa* de futur per diverses expressions. A Síria dirien *rah amshi* ('me'n vaig'), a Egipte *ha amshi* i a Iraq *da amshi*. A vegades, simplement s'usa el participi actiu per a expressar el futur: *ana mashi*.

Per a expressar la possessió, s'utilitzen altres procediments a part dels pronoms afixes, per a dir *kitab* ('el meu llibre'), a Síria dirien *al kitabu tabai*; al Marroc dirien "*itab diali*"; a Egipte, *kitab betaj*; a Iraq, *kitab mali*, i en altres zones, *kitab haqqi*.

En la negació, moltes vegades el *ma*, que en *fusha* s'utilitza per fer la negació del perfectiu, substitueix el *la*. En zones com Egipte, per a dir *la* ('no') diuen *mish*; a Iraq, *mu*; i *mau* en algunes zones de Síria.

A Egipte i altres zones d'orient s'afegeix al verb un sufix *-sh* quan s'usa la forma negativa, com *ma shuftush* ('no ho he vist').

La paraula clàssica *na'am* ('sí') se substitueix per altres expressions com *aiwa*, *eh*, o *ai*.

El pronom relatiu, *aladhi*, i les seves altres formes, també se substitueix per formes simplificades com *al*, *all*, *elli*, *illi*, entre d'altres.

4.3 Diferències lèxiques

El lèxic és el camp on més diferències podem trobar entre els dialectes. Una mateixa paraula pot dir-se de diferents maneres segons el país o la zona. Per exemple, 'nevera' es pot dir *barrad* o *talaya*; o llençol, *sarsaf* o *milaya*. Com més comú és l'objecte, més diferent és la paraula entre un lloc o altre.

En el primer dels casos, la majoria pertanyen al llenguatge tècnic. Per exemple: *tomovil* s'utilitzaria com a cotxe en comptes de *sayara*, o *telefon* en comptes del clàssic *hatif*.

5. Estudi comparatiu: diferències gramaticals i fonològiques

5.1 Pronoms personals independents

A la següent taula podem observar les formes dels pronoms personals independents en cada una de les variants. Com podem veure, aquests pronoms no presenten grans diferències pel que fa a la morfologia, sinó que, més aviat, difereixen en fonologia. Sobretot en dialecte marroquí, podem observar una tendència a ometre les vocals a l'inici de la paraula. Alhora, el dialecte llevantí pren el so *i-* a l'inici de la paraula en diversos casos. Pel que fa a diferències gramaticals, cal destacar que ambdós dialectes ometen completament les formes femenines dels plurals.

Català	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Darija
Jo		`ana	`ana	`ana
Tu	"	`anta	`inta	nta
	"	`anti	`inti	nti
Ell		huwa	huwa	huwa
Ella		hiya	hiya	hiya
Nosaltres		nahnu	‘ihna	hna
Vosaltres		antum	‘intu	ntuma
		antunna		
Ells		hum	hum	huma
Elles		hunna		

5.2 Pronoms personals sufixes

Aquest tipus de pronoms s'ajunten a la posició final d'altres paraules i tenen usos diversos:

- Com a pronoms possessius. Per exemple: , *kitabiy* ('el meu llibre').
- Com a pronoms amb funció gramatical de complement directe. Per exemple: , *isma 'any* ('escolta'm').
- Com a sufixos de preposicions o partícules. Per exemple: , *laka* ('per a tu').

	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí
1a singular		-y	-y	-ni -i, -ya, -y
2a singular m.	"	-ka	-ak	-k, -ek, -ak
2a singular f.	"	-ki	-ik	-ki
3a singular m.	"	-hu	-u	-u, -h, -ah
3a singular f.		-ha	-ha	-ha
1a plural		-na	-na	-na
2a plural m.	"	-kum	-kum	-kum
2a plural f.	"	-kunna		
3a plural m.	"	-hum	-hum	-hum, -hem
3a plural f.	"	-hunna		

Pel que fa a la fonlogia, en aquesta taula podem comprovar que ambdós dialectes perden la vocal curta final dels pronoms sufixes, col·locant-la just abans de la consonant final. Altra vegada, tampoc no trobem els pronoms femenins en els pronoms en plural.

Quan es tracta de pronoms sufixes, els dos dialectes comparats no presenten gaires diferències entre si, al contrari, sembla que hagin seguit un comportament força similar que els diferencia de l'àrab *fusha* o estàndard. No obstant això, el dialecte marroquí, al comprendre més varietats diatòpiques, requereix una explicació més analítica:

- Les formes *-ah* i *-ak* apareixen en el plural dels verbs defectius.
- La forma *-k* apareix després de vocal i *-ek* després de consonant. Per exemple: *bgak* ('ell t'ha estimat'), *'eindek* ('tu tens').
- La forma femenina *-ki* només apareix en dialectes beduins de forma aïllada. Per exemple: *'aindak!* *'aindaki!* ('compte!').
- La forma *-ni* apareix amb verbs. Per exemple: *huwwa ktebni* "ell m'ha escrit", però això és comú a tots els dialectes i a l'àrab *fusha*.
- La forma *-y* s'utilitza sobretot al nord. Per exemple: *ma'ay* ('amb mi'), *muray* ('darrera meu'); normalment s'acostuma a dir *m'aya* o *muraya*.
- Al nord del Marroc, el fonema *h* de les formes *-ha* i *-hum* o *-hem* desapareix quan aquests pronoms apareixen després de consonant. Per exemple: *bentha* > *benta* ('la seva filla'); *uladhum* > *uladum* – *uladem* ('els seus fills').

5.3 Idea de tenir

En àrab, la idea de tenir, en present, no s'expressa amb un verb, sinó que s'utilitzen partícules i el pronom personal sufix per a expressar que alguna cosa està en possessió d'algú o quelcom. Per exemple: 'aindy kitabun ('tinc un llibre'), vol dir, literalment, "en mi, un llibre".

Català	Àrab estàndard (<i>Fusha</i>)	Llevantí	Marroquí
Jo tinc		'aindy	'aindy
Tu tens	"	'aindak	'aindek
	"	'aindak	'aindak
Ell té		'aindu	'aindu
Ella té		'ainha	'ainha
Nosaltres tenim		'aindna	'andna
Vosaltres teniu (m.)		'aindkum	'andkum
(f.)		'aindkunna	
Ells tenen		'aindhum	'andhum
Elles tenen		'aindhunna	

5.4 Numerals

En aquest apartat veurem el funcionament dels numerals cardinals i ordinals en llengua àrab i com són les seves formes en àrab col·loquial.

5.4.1 Numerals cardinals

En àrab, els números cardinals tenen diferents categories gramaticals segons el nombre i segons on es col·loquen dins la frase.

Els números 1 i 2 es consideren adjectius i serveixen per a emfasitzar, ja que els propis noms als que acompanyen, per la seva morfologia, ja designen unitat o dualitat, respectivament. En canvi, els números del 3 al 10 són substantius que es declinen i, curiosament, les formes de masculí acaben en ta marbuta, mentre que les del femení, no.

Si els numerals, de l'1 al 10, van davant del numerat, el numerat va en genitiu plural, ja que formen *idafa*. En canvi, si el numeral va precedit del nom, fa concordància tant en el cas com amb la determinació.

En cas que el numeral acompanyi adjectius o participis, el numeral tant pot seguir el nom en aposició com precedir-lo. Ara bé, en cas de precedir-lo va seguit de la preposició , " , 'min': " " " ('Tres musulmans').

Els numerals que van de l'11 al 19 no es declinen, exceptuant el número dotze. En aquest cas, al femení se li afegeix una ta marbuta final i el masculí no en porta. Si el numeral va davant, el numerat s'escriu en acusatiu singular indeterminat: " " " ('Tretze homes').

Els números del 20 al 90, excepte el 20, corresponen als plurals regulars masculins de els unitats i serveixen tant per al masculí com per al femení. Els noms compostos d'unitats i desenes es formen unint-les amb una uau, començant per les unitats i després afegint la desena precedida de la uau. En aquest cas, els numerats van en acusatiu singular indeterminat: " " " ('Vint-i-tres homes').

Els numerals del 100 al 900, a partir del 300, es constitueixen amb la unitat seguida de ('cent'), i es poden escriure amb separació entre unitat i centena o tot seguit. En aquest cas, el nom de la unitat de les centenes es declina, i el numerat porta cas genitiu singular indeterminat: " " " o " " ('tres-cents homes').

A partir del 1.000, el numerat va en genitiu singular indeterminat: " " " ('cent mil homes').

Català	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí
U		Wahid	Wahid / wahida	Wahd / wahda
Dos		Ithnain	'itnayn / tintayn	Juj
Tres		Thalatha	Talaata	Tlata
Quatre		`arba'a	`arba'a	Arb'a
Cinc		Khamsa	Khamsa	Khamsa
Sis		Sitta	Sitta	Setta
Set		Saba'a	Sab'a	Sb'a
Vuit		Thamanya	Thamanya	Tmenya, tmanya
Nou		Tisa'a	Tisa'a	Tes3ud
Deu		'ashara	'ashara	'ashra
Onze	"	'ihda 'ashar	'ihd'ash(ar)	Hdash
Dotze	"	Ithna 'ashar	'itn'ash(ar)	Tnash
Tretze	"	Thalatha-ta-'ashar	Talatt'ash(ar)	taltash

Catorze		`arba'a-ta- `ashar	`arba'att'ash(ar)	Rba'tash
Quinze	"	Khamsa-ta- `ashar	Khamst'ash(ar)	Khmastash
Setze		Sitta-ta-`ashar	Sitta'ash(ar)	Sattash
Disset	"	Saba'a-ta- `ashar	Sap'at'ash(ar)	Sba'tash
Divuit	"	Thamanya-ta- `ashar	Tamant'ash(ar)	Tmentash
Dinou	"	Tissa'a-ta- `ashar	Tis'at'ash(ar)	Tsa'tash
vint		`ashrwun	`ishryn	`ishryn
Trenta		Thalathwun	Talatyn	Tlatyn
Quaranta		`arba'awun	`arba'yn	Arba'yn, rab'yn
Cinquanta		Khamswun	Khamsyn	Khamsyn
Seixanta		Siitwun	Sittyn	Sittyn
Setanta		Saba'wun	Sab'yn	Seb'yn
Vuitanta		Thamanwun	Tamanyn	Tmanyn
Noranta		Tissa'wun	Tis'yn	Tis'yn
Cent		Mia'a	Mia	Mia
Dos-cents		Mia'tayn	Miatayn	Miatayn
Mil		`alf	`alf	`alf
Mils		Al`alaf	Al`alf	Al`alf
Dos mil		`alfayn	`alfayn	`alfayn
Milió		Miliywun	Miliyin	Melyun, menyul (nord)
Milions		Malayin	Malayin	Mlayen, mnayel (milions)

Tant en dialecte llevantí com en *darija*, en els numerals que van del 13 al 19, hi ha una ta intrusiva entre la unitat i la desena que, com en l'àrab estàndard col·loquial, es pronuncia per marcar la *ta marbuta* de la unitat que forma *idafa* amb la desena.

Tot i que en dialecte es perden els casos gramaticals, en llevantí, els números que van de l'11 al 19 tenen *-ar* al final quan els segueix un nom.

En general, els dos dialectes no presenten gaires diferències entre si, exceptuant algunes unitats en dialecte marroquí quan van soles, com *juj* ('dos').

5.4.2 Numerals ordinals

Tant en àrab clàssic, com en els dialectes llevantí i marroquí, la manera com es formen els numerals ordinals segueix cert patró a partir del numeral 3 (excepte 'sisè'). Si ens fixem en l'arrel de cada un dels numerals i l'aïllem, podrem veure que afegint un *àlif* entre la primera i la segona radical, obtindrem el numeral ordinal. Només caldrà afegir una *ta marbuta* final en els casos que ho requereixin (quan el substantiu precedent sigui femení o plural irracional).

Català	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí
Primer		`awal	`awal	`awel, l-uwli
Primera		`uwla	`uwla	`uwla / l-uwliya
Primers		`awlun	`uwlyin	L-uwliyin
Segon		Thani	Tani	Tani
Segona		Thaniya	Tanniye	Tanya
Segons		Thaniywun	Tannyin	Tanyin
Tercer		Thalith	Talit	Talet
Tercera		Thalitha	Talite	Talta
Tercers		Thalathwun	Tal·lityin	Taltin
Quart		Rabi'	Rabi'	Raba'
Quarta		Rabi'a	Rabi'a	Rab'a
Quarts		Rabi'wun	Rabi'yin	Rab'in
Cinquè		Khamis	Khamis	Khames
Cinquena		Khamisa	Khamise	Khamsa
Cinquens		Khamiswun	Khamisin	Khamsin
Sisè		Sadis	Sadis	Sades, satt
Sisena		Sadisa	Sadise	Sadsa, satta
Sisens		Sadiswun	Sadisin	Sadsin, sattin

Setè Setena Setens		Sabi' Sabi'a Sabi'wun	Sabi' Sabi'e Sabi'in	Saba' Saba'a Saba'in
Vuitè Vuitena Vuitens		Thamin Thamina Thaminwun	Taamin Taamine Tamiyin	Tamen Tamna Tamnin, tamanin
Novè Novena Novens		Tasi' Tasi'a Tasi'wun	Tasi' Tasi'e Tasi'in	Tasa' Tas'a Tasi'in
Desè Desena Desens		'ashir 'ashira 'ashirwun	'ashir 'ashire 'ashirin	'ashar 'ashra 'ashrin

La diferència existent entre l'àrab clàssic i el dialecte llevantí rau més aviat en la pronunciació. Com podem veure a la taula anterior, la lletra *tha*, en gairebé tots els dialectes àrabs, s'acostuma a pronunciar *ta*. A més, en dialecte llevantí, la *ta marbuta* final en la forma femenina de l'ordinal es pronuncia *-e*, en comptes d' *-a*, i el plural es forma afegint *-in*, ja que la terminació *-un*, en gairebé tots els dialectes, és inusual. Això és perquè per al plural irracional, és a dir, per al plural de totes aquelles coses que no són persones, es fa concordança amb el femení singular. Per tant, totes les formes del plural que hem vist a la taula anterior, en realitat són molt poc freqüents, reservades només per a referir-nos a persones.

Pel que fa al dialecte marroquí, a partir del número onze, podem apreciar que per expressar els numerals ordinals s'utilitzen les formes dels numerals cardinals. Per exemple: *l-bab l-luwliya* ('la tercera porta'), *l-l'am el-khames* ('el cinquè any'), *la-hdash* ('l'onzè').

5.5 El demostratiu

L'adjectiu demostratiu pot ser de proximitat o de llunyania.

Català	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)	Llevantí (sustantiu)	Marroquí (adjectiu)
Aquest	Hada	Hada	Had

Aquesta		Hadihi	Hadi		
Aquests/es		Ha`ula`	Hadul		
Aquell	ذالك	Dhalika	Hadak	Dak, hadak	Dak, dik
Aquella	ذالك	Tilka	Hadik	Dik, hadik	
Aquells	أولئك	`aùlaika	Hadulak	Duk, haduk	
Aquelles	أولئك		Hadulak hadulik		

En dialecte llevantí, l'entonació indica que aquestes oracions tenen un predicat amb la forma definida. La primera síl·laba en la oració és més forta del normal. Per exemple: *Hada kitab* ('Això és un llibre'); *Hadul 'ajanib* ('Aquests són estrangers'); *Hadal-kitab* ('Aquest és el llibre').

Quan s'utilitzen com a adjectius, totes les formes dels articles demostratius es poden substituir per *hal*. Per exemple: *Hal- 'awlaad lubnaniyin* ('Aquests nois són libanesos').

Al Líban, especialment, és freqüent doblar la forma del demostratiu: *Hal-kitab hada* ('Aquest llibre').

En dialecte marroquí, l'adjectiu demostratiu de proximitat presenta la forma invariable de *had* i va seguit d'un nom determinat per l'article. Per exemple: *Had er-ragel* ('Aquest home'); *Had le-mra* ('Aquesta dona'); *Had er-rjal* ('Aquests homes'); *Had en-nsa* ('aquestes dones').

L'adjectiu demostratiu de llunyania té la forma *dak* per al masculí, *dik* per al femení i *duk* per al plural dels dos gèneres. També les formes *hadak* (m.), *hadik* (f.) i *haaduk* (pl). Totes aquestes formes, així com el demostratiu de proximitat, van seguides per un nom determinat per l'article. Per exemple: *Dak er-rajel*, *hadak er-rajel* ('Aquell home'); *Dik le-mra*, *hadik le-mra* ('aquella dona').

Tanmateix, al nord del Marroc i en altres dialectes sedentaris de la resta del país, el demostratiu de llunyania té una forma comú que pot ésser *dak* o *dik*, segons el dialecte, invariable tant en nombre com en gènere. Per exemple:

Dak / dik er-rajel "“Aquell home”"

Dak / dik le-mra "“aquella dona”"

Dak / dik er-rjal "“aquells homes”"

Dak / dik en-nsa "“aquelles dones”"

5.6 Formes verbals

Una de les particularitats de la llengua àrab, i la característica que fascina a qualsevol que comença a estudiar-la, és que els seus mots s'han format segons uns patrons, uns paràmetres que segueixen unes formes ja fixades i mitjançant els quals podríem encabir cada un dels mots d'aquesta llengua en una gran taula en la que (gairebé) tot quadra i tot és classificable: segons l'arrel del mot, la forma verbal, els paràmetres que segueix...

Les arrels de l'àrab acostumen a ser trilaterals, és a dir, que es componen per tres lletres, tot i que a vegades també podem trobar arrels de quatre lletres. Pel que fa als verbs, hi ha deu formes de derivació d'una mateixa arrel (o nou, si es compta la primera com a forma simple del verb) les quals no només aporten els paràmetres de la morfologia del verb, sinó que també aporten contingut lèxic i, al cap i a la fi, un significat diferent a l'arrel, però que conserva el sentit de la forma segons si aquesta matisa la intensitat, la reciprocitat o la passivitat del verb, entre altres.

La Forma I és considerada la forma simple del verb, sense afegits en les tres radicals que formen part de l'arrel. En la taula següent, en la qual s'utilitza l'arrel composta per " " , vegem quines particularitats morfològiques presenta cada forma verbal i quin matís significatiu aporten.

Forma	<i>Mudaria</i>	<i>Madi</i>	Significat
F I	" / " / "	" "I" "I "	Significat bàsic de l'arrel.
F II	"	"	Sentit d'intensitat o de repetició del significat del verb en F I. Sentit causatiu del significat del verb en F I. Altres: Verbs que expressen la idea de saludar.
F III	"	"	Sentit de reciprocitat del verb en F I. Generalment, expressa el sentit d'esforç o de dur a terme l'acció del verb en F I.
F IV	"	"	Sentit de causa del significat del verb en F I.
F V	"	"	Sentit reflexiu o passiu del significat del verb en F II.
F VI	"	"	Sentit reflexiu del significat del verb en F III, amb matís de reciprocitat. Altres: Significat de "fingir" l'acció

			del verb en F I.
F VII	"	"	Sentit reflexiu del significat del verb en F I o en F IV.
F VIII	"	"	Sentit reflexiu del significat del verb en F I. També pot expressar una acció que el subjecte fa per al seu benefici.
F IX	"	"	S'acostuma a formar a partir d'adjectius de color o particularitat física o psíquica. Sentit de "ser" o de "tornar-se".
F X	"	"	Sentit de petició de l'acció del verb en F I. Sentit reflexiu o passiu del verb en F IV. Sentit de jutjar o considerar una qualitat que s'expressa en el verb en F I.

A banda d'aquestes deu formes verbals, de les arrels també se'n deriven uns mots anomenats deverbals: el *màsdar* i els participis actiu i passiu. Tot els verbs en àrab tenen un o més *màsders*, que és el nom de l'acció del verb i que, ahora, també equival a l'infinitiu quan té una funció gramatical de substantiu. El participi actiu és allò o aquell que fa l'acció del significat del verb, i el passiu, allò o aquell que rep o està supeditat a l'acció. Vegem a continuació la forma que adopta el *màsdar* i els participis de cada forma verbal:

Forma	<i>Màsdar</i>	Participi actiu	Participi passiu
F I	Forma lliure		
F II			
F III	"I"		
F IV			
F V			
F VI			
F VII			
F VIII	"	"	

F IX		"	"
F X			

5.7 Perfectiu i imperfectiu

Una vegada hem vist les formes verbals, cal explicar que en àrab hi ha dos aspectes verbals (temps intern del verb):

- el perfectiu (, *madhi*), que s'utilitza per a indicar accions que ja han acabat, conjugació del qual es realitza afegint un sufix a la "base" del verb;
- i l'imperfectiu, (, *mudaria'*), que s'utilitza per a indicar accions que encara no han acabat. La conjugació d'aquest verb es fa afegint prefixes i, en alguns casos, sufixes.

L'imperfectiu o *mudaria'* inclou diversos modes, que indiquen la concepció que el parlant té de l'acció verbal: si és certa, experimental o neutral (indicatiu), si és hipotètica (subjuntiu), etc.

Entre l'àrab estàndard i els diversos dialectes d'aquesta llengua, podem observar diferències clares en les següents formes: el perfectiu (, *madhi*), l'imperfectiu d'indicatiu (*almudaria' almarfw'*), i l'imperatiu (*al`amar*), les quals s'exemplifiquen a continuació.

5.7.1 Conjugació F I

''' - ''' ('escriure')

<i>Madhi</i>	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
1a singular	"	Katabtu	Katabt	Ktabt
2a singular m.	"	Katabta	Katabt	Ktabti
2a singular f.	" "	Katabti	Katabti	-
3a singular m.	"	Kataba	Katab	Ktab
3a singular f.	" "	Katabat	Katabat	Katbat
2a dual m.	"	Katabtuma	-	-
2a dual f.			-	-
3a dual m.		Kataba	-	-
3a dual f.		Katabata	-	-
1a plural		Katabna	Katabna	Ktabna

2a plural m.	"	Katabtum	Katabtu	Ktabtu
2a plural f.	"	Katabtunna	-	-
3a plural m.	"	Katabuw	Katabuw	Katbuw
3a plural f.	"	Katabna	-	-

<i>Almudaria' almarfw'</i>	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
1a singular	"	ʿaktubu	Buktub	Naktab
2a singular m.	"	Taktubu	Btuktub	Taktkab
2a singular f.	"	Taktubiyna	Btuktuby	Tkabty
3a singular m.	"	Yaktubu	Byuktub	Yaktab
3a singular f.	"	Taktubu	Btuktub	Taktab
2a dual	"	Taktubani	-	-
3a dual m.	"	Yaktubani	-	-
3a dual f.	"	Taktubani	-	-
1a plural	"	Naktubu	Bnuktub	Nkatbu
2a plural m.	"	Taktubuwna	Btuktubuw	Tkatbuw
2a plural f.	"	Taktubna	-	-
3a plural m.	"	Yaktubuwna	Byuktubuw	Ykatbuw
3a plural f.	"	Yaktubna	-	-

<i>Alʿamar</i>	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
2a singular m.	"	Uktub	Uktub	Ktab
2a singular f.	"	Uktuby	Ukutby	Katby
2a plural m.	"	Uktubw	Ukutbw	Katbw
2a plural f.	"	Uktubna	Ukutbin	-

5.7.2 Conjugació F II

''' ''' ('ensenyar')

<i>Madhi</i>	<i>Àrab estàndard (fusha)</i>		<i>Llevantí</i>	<i>Marroquí (darija)</i>
1a singular	"	Darrastu	Darrast	Darrest
2a singular m.	"	Darrasta	Darrast	Darresti
2a singular f.	"	Darrasti	Darrasti	-
3a singular m.	"	Darrassa	Darras	Darres
3a singular f.	"	Darrassat	Darrasat	Darset
2a dual m.	"	Darrastuma	-	-
2a dual f.	"		-	-
3a dual m.	"	Darrassa	-	-
3a dual f.	"	Darrasta	-	-
1a plural		Darrasna	Darrasna	Darresna
2a plural m.	"	Darrastum	Darrastu	Darrestu
2a plural f.	"	Darrastunna	-	-
3a plural m.	"	Darrasu	Darrasu	Darsu
3a plural f.	"	Darrasna		

<i>Almudaria' almarfw'</i>	<i>Àrab estàndard (fusha)</i>		<i>Llevantí</i>	<i>Marroquí (darija)</i>
1a singular	"	ʿudarrissu	Bdarris	Ndarres
2a singular m.	"	Tudarrissu	Btudarris	Tdarres
2a singular f.	" "	Tudarrissiyna	Btudarrisy	Tdarrisy
3a singular m.	"	Yudarrissu	Byudarris	Ydarres
3a singular f.	"	Tudarrissu	Btudarris	Tdarres
2a dual	"	Tudarrissani	-	-
3a dual m.	"	Yudarrissani	-	-
3a dual f.	" "	Tudarrissani	-	-

1a plural	"	Nudarrissu	Bnudarris	Ndarsu
2a plural m.	"	Tudarrissuwna	Btadarrisuw	Tdarsuww
2a plural f.	" "	Tudarrisna	-	-
3a plural m.	" "	Yudarrissuwna	Byadarrisuw	Ydarsuw
3a plural f.	" "	Yudarrisna		-

<i>Al`amar</i>	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
2a singular m.	دَرَّسْ	Darris	Darris	Darres
2a singular f.	دَرَّسِي	Darsy	Darsy	Darsy
2a plural m.	دَرَّسُوا	Darsw	Darsw	Darsw
2a plural f.	دَرَّسِينَ	Darsin	Darsin	-

5.7.3 Conjugació F III

" "/'" ('viatjar')

<i>Madhi</i>	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
1a singular	"	Safartu	Safart	Safart
2a singular m.	"	Safarta	Safart	Safarti
2a singular f.	"	Safarti	Safarti	
3a singular m.	"	Safara	Safar	Safar
3a singular f.	"	Safarat	Safarat	Safarat
2a dual m.		Safartuma	-	-
2a dual f.			-	-
3a dual m.		Safara	-	-
3a dual f.		Safarta	-	-
1a plural	"	Safarna	Safarna	Safarna
2a plural m.	"	Safartum	Safartu	Safartu
2a plural f.	"	Safartunna	-	-
3a plural m.		Safaruw	Safaruw	Safrw

3a plural f.	"	Safarna		-
--------------	---	---------	--	---

<i>Almudaria' almarfw'</i>	<i>Àrab estàndard (fusha)</i>		Llevantí	Marroquí (darija)
1a singular	"	`usafiru	Bsafir	Nsafar
2a singular m.	"	Tusafiru	Btusafir	Tsafar
2a singular f.	"	Tusafiriyna	Btusafiri	Tsafri
3a singular m.	"	Yusafiru	Byusafir	Ysafar
3a singular f.	"	Tusafiru	Btusafir	Tsafar
2a dual m.	"	Tusafirani	-	-
2a dual f.	"		-	-
3a dual m.	"	Yusafirani	-	-
3a dual f.	"	Tusafirani	-	-
1a plural	"	Nusafiru	Bnusafir	Nsafru
2a plural m.	"	Tusafiruwna	Btusafiruw	Tsafruw
2a plural f.	"	Tusafirna	-	-
3a plural m.	"	Yusafiruwna	Byusafiruw	Ysafrw
3a plural f.	"	Yusafirna	-	-

Al`amar	<i>Àrab estàndard (fusha)</i>		Llevantí	Marroquí (darija)
2a singular m.	سافر	Safir	Safir	Safir
2a singular f.	سافري	Safry	Safry	Safry
2a plural m.	سافروا	Safrw	Safrw	Safrw
2a plural f.	سافرن	Safrin	Safrin	-

5.7.4 Conjugació F IV

" "/ ('forçar')

<i>Madhi</i>	<i>Àrab estàndard (fusha)</i>		Llevantí	Marroquí (darija)
1a singular	"	`ajbartu	`ajbart	-

2a singular m.	"	`ajbarta	`ajbart	-
2a singular f.	"	`ajbarti	`ajbarti	-
3a singular m.	"	`ajbara	`ajbar	-
3a singular f.	"	`ajbarat	`ajbarat	-
2a dual m.		`ajbartuma	-	-
2a dual f.			-	-
3a dual m.	"	`ajbara	-	-
3a dual f.		`ajbarata	-	-
1a plural		`ajbarna	`ajbarna	-
2a plural m.	"	`ajbartum	`ajbarntuw	-
2a plural f.	"	`ajbartunna	-	-
3a plural m.	"	`ajbaruw	`ajbaruw	-
3a plural f.	"	`ajbarna	-	-

<i>Almudaria'</i> <i>almarfw'</i>	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
1a singular	"	`ujbiru	Bjbir	-
2a singular m.	"	Tujbiru	Btujbir	-
2a singular f.	"	Tujbiriyna	Btujbiry	-
3a singular m.	"	Yujbiru	Byujbir	-
3a singular f.	"	Tujbiru	Btujbir	-
2a dual m.	"	Tujbirani	-	-
2a dual f.			-	-
3a dual m.	"	Yujbirani	-	-
3a dual f.	"	Tujbirani	-	-
1a plural	"	Nujbiru	Bnujbir	-
2a plural m.	"	Tujbiruwna	Btujbiruw	-
2a plural f.	"	Tujbirna	-	-
3a plural m.	"	Yujbiruwna	Byujbiruw	-
3a plural f.	"	Yujbirna	-	-

<i>Al`amar</i>	<i>Àrab estàndard (fusha)</i>		<i>Llevantí</i>	<i>Marroquí (darija)</i>
2a singular m.	أَجَبِرْ	Ujbir	Ijbir	-
2a singular f.	أَجَبِرِي	Ujbiry	Ijbiry	-
2a plural m.	أَجَبِرُوا	Ujbirw	Ijbrw	-
2a plural f.	أَجَبِرْنَ	Ujbirn	Ijbrin	-

5.7.5 Conjugació F V

''' "/ ('parlar')

<i>Madhi</i>	<i>Àrab estàndard (fusha)</i>		<i>Llevantí</i>	<i>Marroquí (darija)</i>
1a singular	"	Takal·lamtu	Takal·lamt	Tekel·lemt
2a singular m.	"	Takal·lamta	Takal·lamt	Tekel·lemti
2a singular f.	"	Takal·lamti	Takal·lamti	-
3a singular m.	"	Takal·lama	Takal·lam	Tkel·lem
3a singular f.	"	Takal·lamat	Takal·lamat	Tekel·lemet
2a dual m.		Takal·laamtuma	-	-
2a dual f.			-	-
3a dual m.		Takal·lama	-	-
3a dual f.		Takal·lamata	-	-
1a plural		Takal·lamna	Takal·lamna	Tekel·lemna
2a plural m.	"	Takal·lamtum	Takal·lamtu	Tekel·lemtw
2a plural f.	"	Takal·lamtunna	-	-
3a plural m.		Takal·lamuw	Takal·lamuw	Tekel·lemuw
3a plural f.	"	Takal·lamna	-	-

<i>Almudaria' almarfw'</i>	<i>Àrab estàndard (fusha)</i>		<i>Llevantí</i>	<i>Marroquí (darija)</i>
1a singular	"	`atakal·lamu	Btakal·lam	Netkel·lem
2a singular m.	"	Tataka·lamu	Btakal·lam	Tetkel·lem
2a singular f.	"	Tatakal·lamyna	Btakal·lamy	Tekel·lemy

3a singular m.	"	Yatakal·lamu	Bytakal·lam	Yitkel·lem
3a singular f.	"	Tatakal·lamu	Btakal·lam	Tetkel·lem
2a dual m.	"	Tatakal·lamani	-	-
2a dual f.	"	-	-	-
3a dual m.	"	Yatakal·lamani	-	-
3a dual f.	"	Tatakal·lamani	-	-
1a plural	"	Natakal·lamu	Bnatakal·lam	Netkel·lmu
2a plural m.	" "	Tatakal·lamuwna	Btatakal·lamuw	Tetkel·lmu
2a plural f.	"	Tatakal·lamna	-	-
3a plural m.	"	Yatakal·lamuwna	Byatakal·lamuw	Yitkel·lemu
3a plural f.	"	Yatakal·lamna	-	-

Al`amar	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)	Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
2a singular m.	تَكَلَّمَ	Takal·lam	Itkal·lam
2a singular f.	تَكَلَّمَتِ	Takal·lamy	Itkal·lamy
2a plural m.	تَكَلَّمُوا	Takal·lamw	Itkal·lamw
2a plural f.	تَكَلَّمْنَ	Takal·lamna	Itkal·lamin

5.7.6 Conjugació F VI

" "/'" "*(t)gg)uue+t k w

<i>Madhi</i>	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)	Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
1a singular	"	Takatabtu	Takatabt
2a singular m.	"	Takatabta	Takatabt
2a singular f.	"	Takatabti	Takatabty
3a singular m.	"	Takataba	Takatab
3a singular f.	"	Takatabat	Takatabat
2a dual m.		Takatabtuma	-
2a dual f.		-	-
3a dual m.		Takataba	-

3a dual f.		Takatabata	-	-
1a plural		Takatabna	Takatabna	Tkatebna
2a plural m.	"	Takatabtum	Takatabtu	Tkatebtu
2a plural f.	"	Takatabtunna	-	-
3a plural m.	"	Tajatabtuw	Takatabtuw	Tkatbuw
3a plural f.	"	Takatabna	-	-

<i>Almudaria'</i> <i>almarfw'</i>	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
1a singular	"	`atakatabu	Btaktab	Netkateb
2a singular m.	"	Tatakatabu	Btataktab	Tektateb
2a singular f.	"	Tatakatabiyna	Btataktaby	Tetkatby
3a singular m.	"	Yatakatabu	Byataktab	Yitkateb
3a singular f.	" "	Tatakatabu	Btataktab	Tetkateb
2a dual m.	"	Tatakatabani	-	-
2a dual f.	"		-	-
3a dual m.	"	Yatakatabani	-	-
3a dual f.	"	Tatakatabani	-	-
1a plural	"	Natakatabu	Bnataktab	Tetkatbu
2a plural m.	"	Tatakatabuwna	Btatakatabuw	Tetkatbw
2a plural f.	"	Tatakatabna	-	-
3a plural m.	"	Yatakatabuwna	Byatakatabuw	Yitkatbw
3a plural f.	"	Yatakatabna	-	-

Af'amar	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
2a singular m.	تَكَاتَبَ	Takatab	Itkatab	Tkateb
2a singular f.	تَكَاتَبِي	Takataby	Itkataby	Tkateby
2a plural m.	تَكَاتَبُوا	Takatabw	Itkatabuw	Tkatebuw
2a plural f.	تَكَاتَبْنَ	Takatabna	Itkatabin	-

5.7.7 Conjugació F VII

" "/ " ('separar')

<i>Madhi</i>	<i>Àrab estàndard (fusha)</i>		<i>Llevantí</i>	<i>Marroquí (darija)</i>
1a singular	"	Infasaltu	Infasalt	Nafselt
2a singular m.	"	Infasalta	Infasalt	Nafselti
2a singular f.	"	Infasalti	Infasalti	
3a singular m.	"	Infasala	Infasal	Nafsel
3a singular f.	"	Infasalat	Infasalat	Nfaslet
2a dual m.		Infasaltuma	-	-
2a dual f.			-	-
3a dual m.	"	Infasala	-	-
3a dual f.		Infasalata	-	-
1a plural	"	Infasalna	Infasalna	Nafselna
2a plural m.	"	Infasatum	Infasaltu	Nafseltu
2a plural f.	"	Infasaltunna	-	-
3a plural m.		Infasaluw	Infasaluw	Nfasluw
3a plural f.	"	Infasalna	-	-

<i>Almudaria' almarfw'</i>	<i>Àrab estàndard (fusha)</i>		<i>Llevantí</i>	<i>Marroquí (darija)</i>
1a singular	"	`anfasilu	Bnfasil	Nnafsel
2a singular m.	"	Tanfasilu	Bnfasiu	Dnafsel
2a singular f.	"	Tanfasiliyna	Bnfasily	-
3a singular m.	"	Yanfasilu	Bynfasil	Ynafsel
3a singular f.	" "	Tanfasilu	Btanfasil	Dnafsel
2a dual m.	"	Tanfasilani	-	-
2a dual f.			-	-
3a dual m.	"	Yanfasilani	-	-
3a dual f.	"	Tanfasilani	-	-
1a plural	"	Nanfasilu	Bnanfasil	Nenfaslu

2a plural m.	"	Tanfasiluwna	Btanfasiluw	Denfasluw
2a plural f.	"	Tanfasilna	-	-
3a plural m.	"	Yanfasiluwna	Byanfasiluw	Yinfasluw
3a plural f.	"	Yanfasilna	-	-

Al`amar	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
2a singular m.	اِنْفَصِلْ	Inf <u>ass</u> il	<u>Inf</u> assil	Nafsel
2a singular f.	اِنْفَصِلِي	Infassily	Infasly	Nafsely
2a plural m.	اِنْفَصِلُوا	Infassilw	Infasluw	Nafseluw
2a plural f.	اِنْفَصِلْنَ	Infassilna	Infaslin	

5.7.8 Conjugació F VIII

" " / " " ('reunir-se')

<i>Madhi</i>	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
1a singular	"	Ijtama'tu	Ijtama't	Jtama't
2a singular m.	"	Ijtama'ta	Ijtama't	Jtama'ti
2a singular f.	"	Ijtama'ti	Ijtama'ti	-
3a singular m.	"	Ijtama'a	Ijtama'a	Jtama'
3a singular f.	"	Ijtama'at	Ijtama'at	Jtama'et
2a dual m.		Ijtama'tuma	-	-
2a dual f.			-	-
3a dual m.		Ijtama'a	-	-
3a dual f.		Ijtama'ata	-	-
1a plural		Ijtama'na	Ijtama'na	Jtama'na
2a plural m.	"	Ijtama'tum	Ijtama'tu	Jtama'tu
2a plural f.	"	Ijtama'atunna	-	-
3a plural m.	"	Ijtama'uw	Ijtama'uw	Jtama'uw
3a plural f.	"	Ijtama'na	-	-

<i>Almudaria' almarfw'</i>	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
1a singular	"	`ajtami'u	Bjtami'	Najtama'u
2a singular m.	"	Tajtami'u	Btajtami'	Tajtama'
2a singular f.	"	Tajtami'iyna	Btajtami'y	Tajtam'i
3a singular m.	"	Yajtami'u	Byajtami'	Yajtama'
3a singular f.	"	Tajtami'u	Btajtami'	Tajtama'
2a dual m.	"	Tajtami'ani	-	-
2a dual f.	"		-	-
3a dual m.	"	Yajtami'ani	-	-
3a dual f.	"	Tajtami'ani	-	-
1a plural	"	Najtami'u	Bnajtami'	Najtam'u
2a plural m.	"	Tajtami'uwna	Btajtami'u	Tajtam'u
2a plural f.	"	Tajtami'na	-	-
3a plural m.	"	Yajtami'uwna	Byajtami'uw	Yajtam'uw
3a plural f.	"	Yajtami'na	-	-

Al'amar	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
2a singular m.	اجْتَمَعَ	Ijtami'	Ijtami'	Jtama'
2a singular f.	اجْتَمَعِي	Ijtami'y	Ijтам'y	Jtama'y
2a plural m.	اجْتَمَعُوا	Ijtami'w	Ijтам'uw	Jtama'uw
2a plural f.	اجْتَمَعْنَ	Ijtami'na	Ijтам'in	

5.7.9 Conjugació F X

" " " " (‘utilitzar’)

<i>Madhi</i>	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
1a singular	"	Ista'maltu	Ista'malt	Sta'melt
2a singular m.	"	Ista'malta	Ista'malt	Sta'melti
2a singular f.	"	Ista'malti	Ista'malti	

3a singular m.	"	Ista'mala	Ista'mal	Sta'mel
3a singular f.	"	Ista'malat	Ista'malat	St'amlet
2a dual m.		Ista'maltuma	-	-
2a dual f.			-	-
3a dual m.	"	Ista'mala	-	-
3a dual f.		Ista'malata	-	-
1a plural		Ista'malna	Ista'malna	Sta'melna
2a plural m.	"	Ista'maltum	Ista'maltu	Sta'meltu
2a plural f.	"	Ista'maltunna	-	-
3a plural m.		Ista'maluw	Ista'maluw	Sta'amluw
3a plural f.	"	Ista'malna	-	-

<i>Almudaria'</i> <i>almarfw'</i>	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
1a singular	"	`asta'milu	Bsta'mil	Nesta'mel
2a singular m.	"	Tasta'milu	Btasta'mil	Testa'mel
2a singular f.	"	Tasta'miliyna	Btasta'mily	Test'amly
3a singular m.	"	Yasta'milu	Byasta'mil	Yista'mel
3a singular f.	"	Tasta'milu	Btasta'mil	Testa'mel
2a dual m.	"	Tasta'milani	-	-
2a dual f.			-	-
3a dual m.	"	Yasta'milani	-	-
3a dual f.	"	Tasta'milani	-	-
1a plural	"	Nasta'milu	Bnasta'mil	Nest'amlu
2a plural m.	"	Tasta'miluwna	Btasta'miluw	Test'amluw
2a plural f.	"	Tasta'milna	-	-
3a plural m.	"	Yasta'miluwna	Byasta'miluw	Yist'amlu
3a plural f.	" "	Yasta'milna		

Al`amar	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
2a singular m.	إِسْتَعْمِلْ	Ista'mil	Ista'mil	Sta'mel
2a singular f.	إِسْتَعْمِلِي	Ista'mily	Ista'imly	Sta'mely
2a plural m.	تَعْمَلُوا	Ista'milw	Ista'imluw	Sta'meluw
2a plural f.	إِسْتَعْمِلْنَ	Ista'milna	Ista'imlin	

5.7.10 Observacions

El dialecte marroquí presenta una varietat dialectal afegida a la pròpia varietat *darija*. Un exemple d'això és que en zones orientals del país, com a Oujda, en la forma I dels verbs sans es produeix una reduplicació de la primera radical en aquelles formes que porten un sufix desinencial. Per exemple: *nkharju* > *nakhurju* ('sortim').

Pel que fa a les formes verbals, en *darija*, la forma IV ha desaparegut, no existeix. Les altres formes verbals són bastant comunes, exceptuant-ne algunes que es consideren poc productives en dialecte marroquí: la forma VII, que té una funció semi-passiva, ha estat assumida per les formes V i VI i, també, per la prefixació de *t-* o *tt-* a la forma bàsica; tant la forma VIII com la X són molt poc habituals i es troben només en alguns dialectes sedentaris, les seves aparicions en l'actualitat obeeixen a l'ús de manlleus de l'àrab estàndard o modern de les persones amb un cert nivell d'instrucció. En ambdós dialectes, la forma IX, reservada als colors, és molt poc habitual.

Com podem comprovar, en dialecte llevantí, en present d'indicatiu o *mudari'a*, afegim el sufix *b-* a totes les persones, excepte *m-* a la primera persona del plural. Normalment la vocalització dels verbs segueix les normes de l'àrab estàndard, però si la vocal que precedeix la tercera radical és *-u*, es produeix una harmonia vocàlica regressiva. Per exemple: *yaktub* > *yuktub* > *byuktub*.

Pel que fa a l'imperatiu, el dialecte llevantí segueix certa estructura. Cal separar el prefix *b-* i si la paraula comença amb una sola consonant, ja tenim l'imperatiu. Tanmateix, si el resultat comença amb dues consonants, s'hi afegeix una vocal que, depenent de la forma, canviarà. A la forma IV s'afegeix *a*; a les formes VI, VIII i X, s'afegeix *i*.

Si hi ha algun tret diferencial molt clar entre l'àrab clàssic i l'àrab col·loquial és que en dialecte més d'una persona es considera plural i, per tant, no s'utilitza el dual. Tampoc no s'utilitzen les formes femenines del plural, tantmateix, però, en dialecte marroquí o *darija* s'utilitza únicament la forma femenina per la segona persona del singular.

6. Glossari

6.1 Preposicions

Català	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
A		Fi	b/bi/bel/'a/'al	Fe, fu, f
A dalt		Fauq	Foq	Nfoq, nfoqi
A, en	" .	Yla, fi	Fi/bi o f/b (depèn de la lletra que segueix)	Fi / f
Amb		Ma'a	Ma' / ma'a	M'a
Contra		Dhid	Dhid	Dhedd
Davant		Amama	Iddam	Qoddam
De, des de		Min	Men	Men
Fins		Hata	Ahtal	Htan
Per (a)		Li	l/la/le	L

6.2 Adverbis de lloc

Català	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
A casa	Á	Fil manzil	Belbait	F dar
A la ciutat		Fil medina	Belmedini	fe lmdena
A prop		Qarib	Qarib/qaribi Biqorb	Qrib
Al costat		'ala aljanib	Had	Qoddam ...
Aquí		Huna	Hon	Hnaya, hna
Darrera		khalafa	Wara	Mor-a
Dins		Dakhil	Bdekkel	Ndakhel
Esquerra		Yassar	Shmel	Shmal
Lluny		Ba'id	Be'id	b'id
Sota		Tahta	Tahet	Teht, ntahet

6.3 Adverbis de temps

Català	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
A la tarda		Ba'ad althahar	Belmasa'a	Fel 'ashia
Abans		Qabla	Abel	Qbl
Ahir		Ams	Embareh	Lbareh, barah
Al matí		Fi sabah	'asoboh	F sbah
Ara		Al'an	Hal, la hala	Daba
Ara mateix		Halan	Haliyan	Daba nit
Aviat	مبكراً	Mubakiran	Bakir	Bekri
Avui		Alyoum	Elyoum	Lyoum , lyouma
Cada vegada	أ	Fi kul marra	Kel marra	kul marra
Demà	آ	Ghadan	Boukra	Ghadda
Més tard, després	أ	Min ba'ad	Ba'dain	Men ba'd
Sempre		Da'iman	'Alatul	dema, daiman, dima
Sovint		Galiban	Ktir	Marra , marra

6.4 Adverbis de quantitat

Català	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
Molt	آ	Jiddan	Ktiir	Bezaaf
Només		Faqat	Bas	Safi , khlass
Una mica		Qalilan	Shway	Shwiya, shtito

6.5 Adverbis de manera

Català	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)		Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
Bé		Jayid	Mennih / menniha	Mezian meziana/ zin, zina
Bé!		Hassanan	Tayieb ok!	Wakha, iwa mezian!
De cop i volta		Fija'a	Faj'a	Faj'a
En particular		Bikhasa	Belqakhas	Khossossan

És clar!	#	Taba'an	Taba'an	Shnou kayeshablek!
Excel·lent		Mumtaz	Mumtaz	Bravo
Especialment		Khassatan	Belakhas	Khossossian
Exactament		Bil dhabat	Bisabet	Bddabt
Excepte, menys		Ylla	Ella	Illa
Gairebé		Taqriban	Taqriban	Tqriban
Immediatament		Fauran	Fauran	Daba daba, toutesuite!
Ràpidament		Bisur'a	Bisur'a	degnya, serbi rasek (afanya't)
Realment, vertaderament		Haqanm haqiqatan	Haqiqatan	Fel haqiqa, fe saraha
També		Aidhan	Kamaen	Hta hadi
Tristament		Lilassif	Lelasaf	M'a l asaf

6.6 Adjectius

Català	Àrab estàndard (<i>fusha</i>)	Llevantí	Marroquí (<i>darija</i>)
Barat		Rakhis	Rkhis
Bo/na		Jayid	Latif / Latifa Menih / meniha
Bonic/a, bo/na		Latif	Mziwen/na, zwin-a/ zin-a Bogoz-a (beaugosse)
Bonic/ca	" 1 "	Jamil / jamila	Jamil / jamila
Buit/da	" 1 "	Farg / Farga	Fad/fadiyi
Car/a		Ghali/a	Gali/galiyi
Clar (color)		Wadhah	Wadeh
Complet		Kamil	Kaemel / kaemeli
Correcte		Sahih	Sah
Curt/a	" 1 " "	Qasir / qasira	Qasir / qasiri
Difícil		Sa'ab	Sa'b / sa'bi
Divertit		Marih	Marih
Dolç/a	"	Halu / halua	Helu / heluyi
Dur		Qassi	'Asi / 'Asiyi

Embarassada		hamil	hamil	Hubla
Enfadat/da	" 1 "	Ghadib / ghadiba	Menarfes/menarfsi	M'asseb- m'assba
Estúpid/a		Ghabi/a	Ahbal / habla	Cassul / cassula
Estranger		Ajnabi	Ajnabi	Mel kharij
Fàcil		Sahal	Hain	Sahel
Famós	مشهور	Mashhur	Mashhur	Meshhor
fred		Barid	Bared	Berd
Fresc		Tazij	Taesa	Tri- triya
Generós/osa		Karim / karima	Karim / karimi	Karim, krima
Gran		Kabir	Kbir	Kbir
Gustós		Ladhidh	Tayeb / tayebi	Bnin-a/ ldid-a
Intel·ligent		Ghaki	Zaki / zakiyi	Mtowar- ra/ dki-ya
Llarg/a	" 1 "	Tauil, tauila	Tawil/tawili	Twil-a
Lliure/a	"/	Hurr/a	Hurr/a	Hurr/a
Millor		Afdhal	Ahsan	Hssen
Necessari/necessària	" 1 "	Dharuri , matloub	Darrouri / darrouriyi	Darori –ya
Nou/va	" 1	Jadid / jadida	Jedid / jedidi	Jdid-a
Ocupat		Mashghul	Mashgul	Meshghol
Pesat/da	1 "	Thaqil / thaqila	Taqil / taqila	Tqil-a/ basel-la
Petit/a	" 1 "	Saghir / saghira	Saguir / saguiri	Sgher-a/ stitou- stitwa
Perillós		Khatir	Khatir	Khatir
Pobre/a	/	Faqir / faqira	Faqir / faqira	Faqir-a/ pobre- pobriya
Prim		Nahif	Nhif	Rqiq
Prohibit		Mamnu'	Mamnu'	Memnou'
Ràpid/a	" 1 "	Sari' / sari'a	Sari'/sari'a	Bezerba
Ric/a	"	Agnia'	Gani / ganiyi	3anda Flouus, flous m'a raso- a
Saludable		Sihhi	Sihhi	Sehhi
Tancat		Mughlaq	Mesakar	Meqfoul-a/ mejdoud-a
Vell		Qadim	Adiim	Qdiim

6.7 Colors

Català	<i>Fusha</i>	Àrab estàndard	Llevantí	Marroquí
Blau		Azraq	Azraq / Azraqa	Zraq, zarqa
Color		Al-laun	Lawn	Elawn, loun
Groc		Asfar	Asfar / safra	Sfar/ safra
Marró		Bunni	Benni	Qahwi
Negre		Sawda'	Aswad/sawda	khal, 'azi (persones)
Taronja		Burtuqal	Burtuqal	Orange, laymon, letxin
Verd		Akhdar	Akhadar	Khdar/ khadra
Vermell		Ahmar	Ahmar	Hmar-hamra

6.8 La ciutat i els transports

Català	Àrab estàndard (<i>Fusha</i>)		Llevantí	Marroquí
Adreça		'Unuan	'enwaen	'Unwan, 'inwan
Àrea		Mintaqa	Mantaqa	Manteqa
Autobus		Hafila	Bus / autobus	Tramvia,tobis, car
Autopista	"	Tariq sari'a	Autostrade (italià)	Autopista-autopiste
Biblioteca		Maktaba	Maktabi	Maktaba
Bicicleta		Darraja haua'ia	Biciclet Baskalet	pikala, cicleta, beshkleta
Botiga		Matjar	Dekaen	Lmahal, baqqal, hanout
Cambrer		Alnadil	Garçon (francès)	Garçon
Camí		Tariq	Tariq	Triq
Cantonada		Zauia	Zaewiyi	Qunt, qent
Canvi (monedes)		Ataghiir	frata	Sarf
Carrer		Shari'a	Share'	Share', zanqa
Ciudadà/ana		Almauatin	Mowaten/mow ateni	Muwaten-a
Cotxe		Sayara	Syara	Tomovil
Creuer		Kasdura	Kasdura	Croisiere
Edifici		Bina'	Benaiyi	a'imara

Empresa	شركة	Sharika	Shariki	Sharika , louzine
Gasolina		Benzin	Benzin	Mazot
Hospital		Mustahfa	Mistashfa	Mustashafa, tbeb, hôpital
Jardí		Hadika	Janaini	Ryad
Mercat		Souq	souq	Souq
Muntanyes		jabal	Jebal	Jboula
Museu		Mathaf	Mathaf	Methaf
Negoci		‘amal	Sheguel	Meshro’ , affaire
Negoci, comerç		‘amal, tijara	Tijara	Tijara
Oficina		Maktab	Maktab	Maktab
Piscina	"	Masbah	Masbah	Piscine
Platja		Shati’a	Shati’a	Shati’a
Restaurant		Mat’am	Mat’am	Restoran, mat’am
Taxi	"	Sayarat ujra	Taxi	Taxi
Tren		Qitar	Qitar	Tren

6.9 Els aliments

Català	Àrab estàndard (<i>Fusha</i>)	Llevantí	Marroquí
Aigua	Ma’	Maai	Lma
Amanida	Salata	Salata	Shlada
Ampolla	Zujaja	Annini	Rdoma, qar’a
Ampolla d’aigua	" Zujajat Ma’	Anninit maai	Rodoma del ma, qra’a dyal lma
Cafè	Qahua	Qahui	Qahwa
Carn	Laham	Lahem	Lham
Enciam	khas	Khas	Khass
Flor	Zahra	Wardi	Warda , nowara
Formatge	Jubna	Jebni	Frماج, jben
Forquilla	Shauka	Shawki	Forshita
Fruita	Fawaki	Fewaki	Fruta
Ganivet	Sakin	Sekin	Shofra, lmousse
Llet	Halib	Halib	lHlib
Mantega	Zubda	Zebdi	Zebda
Menjar	Ta’am	Akel	Makla

Ou		baidha	Baida	Lbeyd / bayta
Pa		khubz	Khebes	Khobs
Pastanaga		Jazar	Jazar	Khizu, ja'da
Patata		Batata	Batata	Btatata
Peix		Samak	Samak	Hut
Poma		Tufaha	Tefaha	Tfaha
Sabor		Ta'm	Ta'm	Douq, qayes
Tè		Shai	Shai	Atay
Verdura		khudra	Khodra	Khodra

6.10 La casa

Català	Àrab estàndard (<i>Fusha</i>)	Llevantí	Marroquí
Cadira		Kursi	Kursi,
Capsa		Sunduq	'elbi Sandoq-a, karton- a
Casa		Manzil	Bait
Catifa		Sijada	Sijada
Copa		Ka's	Kibaiyi
Cortina		Sitara	Berdaiyi
Cuina		Matbakh	Matbakh
Diari		Jarida	Jaridi
Dutxa		Dush	Dush
Finestra		Shubak	Shibek
Foto		Sura	Sura
Got		Kas	'Azaz
Habitació		Gurfa	Gurfa
Habitació (de dormir)	*	Gurfat alnoum	Guerfet noum
Lavabo		Mirhadh	Mirhadh
Llit		Sarir	Takhet
Mirall		Mara	Meraiyi
Nevera		Thalaja	Beraad
Ordinador		Kompiuter	Computer (ang.)
Rellotge		Sa'a	Sae'a
Sala d'estar		Gurfa aljulus	Guerfit qa'ud Salon
Taula		Tawila	Tauli
Telèfon		Hatif	Telefon
Teulada		Saqaf	Saqef

Tovallola		Munashifa	Manshafi	lFota
Veí/ina	" "	Jar / jara	Jar / jara	Jar / jara

6.11 La família i els amics

Català	Àrab estàndard (<i>Fusha</i>)		Llevantí	Marroquí
(La) família		Al’aila	El’aili	L’a’ila
Amic/ga	"	Sadiq / Sadiqa	Sadi’ / Sadi’a	Sahb, sahbi, sahebti
Amics/gues	" 1 "	Asdiqa’ / Sadiqat	Asdiqa’ Sadi’at	Sohabi, shabati
Avi		Jad	Jeddu	Jeddu, jeddi, ba sidi
Àvia		Jadda	Teta	‘ziza (nord), jeddati, henna, ba sidi
Carinyo		mahbub	Habibi / habibti	Lhbib, lhbiba
Carinyo meu		Habibi / habibti	Habibi / habibti	Lhbib dyali, lhbiba duali, Cheri-e
Casament		‘urs	Zawaej ‘ers	L’ors, zawaj
Família		A’ayla	A’ayla	a’ila / mwalin dar
Familiar		Qaryb	‘Arib	Mashi b’id
Familiars		Aqrab	Qaraib	Mel ‘a’ila
Fill		Ibn	Ebin	Ben weld
Filla		Ibna	Bent	Bent, l’ayla
Germà		Akh	Khay	Khay, khoya, akh
Germana		Ukht	‘Ukht	Khti, ukht
Marit		Zauj	Zauj	Zawj
Mama		‘um	Mama	Mama, yemma
Oncle		‘am	‘am	‘am
Papa		Ab	Baba	Baba, ba
Tia		‘ama	‘Ama Lhala	Ammti-o (paterna), khala, khaltu (materna)

6.12 Salutacions i expressions col·loquials

Català	Àrab estàndard (<i>Fusha</i>)		Llevantí	Marroquí
Adéu		Ma' Assalama	Ma' assalama	bslama, thala /

				thalay
Bon dia		Sabah alkhayr	Sabah alkhayr, Bonjour	Sbah el kher, Bonjour
De cap manera!	#	La yumkin!	Ma momken!	La walou! Abadan!
Gràcies		Shukran	Shukran	Shukran
Hola		Marhaban	Marhaba	Salam! Ahlan!
I si...	0 0 0 "	Madha lau...	Wuhesa	Ou ida... ou ila
Ja n'hi ha prou.		Yakfi	Khalas	Safi, baraka, khlass
Mira!	#	Unthur!	Shuf!	Shouf-i!
Moltes gràcies	"	Shukran jazilan	Merci ktir	Shukran bezzaf
No!	#	La!	La'	'lla !
No vull dir això	"	La Aqsada dhalika	Mesh qasdi haik	Mashi hada 9asdi, mashi hadshi li bguit nqoul
Perdó		Aasif	Assif	Smahli / smahlia Pardon
Quina llàstima!	#	Ya lilassif!	Ya lilassif!	Khssaara!
Sí		Na'am	Na'am (fomal), ai	Ah
Si us plau	"	Min fadhlik	Min fadlak	S'il vous plait , allah ykhalik , yehfdek
Vull..., si us plau	"	Uridu min fadhlik	Ana baddi... lan samaht	ana khassni ... afak

6.13 El cos

Català	Àrab estàndard (<i>Fusha</i>)	Llevantí	Marroquí
Braç	Thira'	Thira'	Dra'
Cabell	Sha'r	Sha'r	Sh'ar
Cap	Ras	Ras	Ras
Cara	uajaha	Wej	Lwjah
Dolor	'Alam	'Alam	Lewja', lhreq
Mà	Yad	'aid	Lyed
Ull	'ain	'ain	Ain

6.14 La roba

Català	Àrab estàndard (<i>Fusha</i>)	Llevantí	Marroquí
Barret	Qaba'a	Ta'eyye	Chapu ,

				tarbush
Camisa		Qamis	Qamis Chemise (francès)	Qmis, qmetja
Faldilla		Tanura	Tanura	Falda
Pantalons		Bantlun	Pantalon (francès)	Sarwal , panatlon
Paraigües		Almathla	Shamsiyi	Mdall
Pell		Jaled	Jeld	Jelda
Roba		Malabis	Teiaeb	Hwayej
Sabates		Ahdhia	Subaat	Sbabet
Ulleres		Nadharat	‘awainat	Mnadar, ndader

6.15 La feina i els estudis

Català	Àrab estàndard (<i>Fusha</i>)		Llevantí	Marroquí
Classe		Saf	Saf	Qisem, saf
Feina		‘amal	Sheguel	Shghol, lkhedma
Forner		khabaz	Khebas	Ferran
Vacances		Ijaza	Ijaza	L’otla, Konji
Director/a	"	Muddir / muddira	Mudir/a	mudir, patron (cap)
Estudis		Dirassat	Dirassat	Lqraya, dorous
Examen		Imtihan	Imtihan	Mtihan
Exemple		Mithal	Matal	Matal
Experiència		Tajriba	Tejrobi	Tajriba
Etapa		Marhala	Marhali	Marhala
Professor/a		Mudarris/a, ustadh/a	Estaez / estaezi	Ustad-a

6.16 Els animals i el medi natural

Català	Àrab estàndard (<i>Fusha</i>)		Llevantí	Marroquí
Animal		Haiawan	Haiwan	Hayawan
Arbre		Shajara	Shajara	Shejra o shjra
Gat		Qit	Bisi / bessi	Mush mshisha qet- a
Lleó		Assad	Assad	Sba’
Llum		Daw’	Daw	Daw
Lluna		Qamar	Qamar	Lqmar
Mar		Bahar	Bahr	Bhar

Pluja		Matar	Sheti	Shta
Vaca		Baqara	Ba'ara	Begra, baqra

6.17 Altres

Català	<i>Fusha</i>	Àrab estàndard	Llevantí	Marroquí
A més		Bil idafa	Kamán	‘Aditek, zaydoun
A través, via	" "	Min khilal	Men khilel	Men
Algú	"	Shakhs ma	Wahad	Shi had, shi wahed
Alguna cosa		Shay’	Shi	Shi haja
Ambdós		Kala	Letnaen	Bjouj
Anar		Adhab	Rouh / rouhi	Mshi
Any		‘aam	Seni	‘am
Arreglar		Aslah	Teslih	Tsellah, traiguel
Arribat/da	" "	Wásala / Wasalat	Wesel / weslet	Wssal/ wousslet
Bellesa		Aljamal	Eljamal	Zin, Zain
Cançó		Aghnia	Gueniyi	Oghniya
Cigarreta		Syjara	Sigara	Garro
Clau		Miftah	Miftah	Mfatah
Coneixement		Ma’arifa	Ma’arifa	L’erfa
Com tu		Mithlaka/Mithl aki	Mitli mitlak/mitlik	Fhalek, bhalek
Cosa		Shay’	Shi	Haja
Crisi/problema		Al’azma / Almushkila	Msibi	Mossiba, asma
Cua		Tabur	Saf	Fila
Dia		Youm	Youm	Nhar
Dinar		Ghada’	Gada	Lghda
Diners		Fulus	Masaari	Flous

Dona	"	Mara	Mara	Mra
Dreta		Yamin	Yamin	Lymin
Drets		Huquq	Huquq	Lhuqoq
El mateix		Nafsu shay'	Zet elshi	Nefsu
En cas	"	Fi hal	Fi hal	Fhad lhala
Error		Khata	Galat	Ghalsa
Esmorzar		Iftar	Terwiqa	Ftor
Est		Sharq	Shareq	Sharq
Estació, canal	"	Qana, Mahata	Mahata	Mahatta , stasi6n
Estiu		Assaif	Essaif	Saif
Febre		Harara	Harara	Skhana
Final		Nihay	Nihaiyi	Nihaya
Grup		Majmu'a	Majmu'a	Majmu'a
Hist6ria		Tarikh	Tarikh	Qissa
Hivern		Shita'	Esheti	Shetwa
Home		Rajul	Rajul	Rjal
Hora		Sa'a	Sa'a	Sa'a
Infant		Radi'	Bebe	Wliyed, l3ayel
Jove		Shab	Shab / shabibi	Shab/ shabba
Joves		Shabab	Shabab	Shabab
Junts		Ma'an	Sawa	M'a ba'd
Lladre		Sariq	Sarra'	Serraq
Llei		Qanun	Qanun	Qanun
Lloc		Makan	Makan	Blassa, mota'
Mainada		Atfal	Welad	Lwlad , sobyan
Malalt		Marid	Marid	Mred

Maleta	"	Haqiba	Shanta	Shanta, baliza
Mapa		Kharita	Kharta	Kharita
Medicina		Daua'	Daua' Estishfa	Dwa
Mentida		Kadhba	Kezbi	Kedba
Mes		Shaher	Shaher	Shhar
Mig		Uasat	Nos	Noss
Missatge		Rissala	Rissaeli	Message , rissala
Música		Musiq	Musiq	Musiq
Nen		Tifl	Walad	Weld, 'ayel sghir
Ningú	"	La ahd	Ma hadia	Hta wahed Hta had
Nit		Lail	Lail	Leil
Nit, a la	"	Filaila	Bellail	Beleil
Noi		Sabi	Sabi	deri, weld, l'ayel
Nom		Ism	Esm	Ism , isem
Nord		Shamal	Shmal	Shamal
Notícia		Akhbar	Ekhbar	Khbar
Número	رقم	Raqam	Raqem	Raqem, nemra
Oest		Gharb	Guerb	Garb
Oportunitat		Fursa	Fersa	Forsa
País		Balad	Balad	Blad
Paper		Uaraq	Waraq	Warq
Papers		Auraq	Warq	Lowraq
Paraula		Kalima	Kelme	Kelma
Part		Jiz'	Jizi'	Tarf
Pastilla		Jebba daua'	Habbi	Pastiya, hebba
Però	" * +	(Wa)lakin	(Wa)laken	(Wa)laken,

				(Wa)lakin
Perquè		Lianna	Lianna	Het, hit, hitash
Persona		Shakhs	Shakhes	Insan-a, shakhs, bni adam
Poder		Qaua	Qaua	Qwi
Prescripció		Wasifa	Wasfa	Wadifa
Problema		Mushkila	Meshkel / meshkeli	Moshkela, masahakel
Promesa		Wa'd	Wa'd	Wa'd
Qualsevol cosa	"	Ey shay	Ey shay	ayi haja
Queixa		shakua	Shakwa	Shekwa
Ràdio, la		Arradiu	Erradio	'radio
Reacció	"	Rad fa'al	Redet fel	Red lfe'l
Regal		Hadia	Hadia	Cado
Regió		Mintaqa	Mantaqa	Mentaqa
Relació		'alaqa	'aleqa	'alaqa
Religió		Din	Din	Din
Res	"	La shay'	Ma shi	Walou, hta haja
Resposta		Rad	Jawaeab	Jawab
Revista		Majala	Majali	Majalla
Senyor		Sayid	Sayid	Sidi , mesio
Senyora		Sayida	Sayida	Lalla, shrifa, madame
Setmana		'usbu'a	Esbou'	Semana
So		Saut	Sot	Sawt
Sopar		'asha	'asha	L'sha
Sud		Janub	Jnub	Janub
Suficient		Yakfi	Bas	Safi, baraka
Tarda		Ba'ad aldhuhur	Bilmasa	Ashia

Tardor	"	Alkharif	Elkharif	Lkhrif
Targeta		Ditaqa	Bitaqā	Lcarta, lacart
Temperatura		Darraja alharara	Darraja alharara	Darraja alharara
Temps		Altaqs	Etaqs	Taqs
Tot	"	Kul shai	Kel shi	Kulshi ga'
Tothom	"	Kul shakhs Al Kul	Elkel	Kulshi, bnadem kamel
Tots / Tothom	"	Kul, jami'a	Kel / Elkel	Bnadem kamel, kullum
Últim		Akhar	Akher	Lakhar
Un altre		Akhar	Akhar Tani	Wahed akhor, gayro
Un quart d'hora	"	Ruba' sa'ad	Reb' sa'a	Rba' sa'a

6. Conclusions

Al llarg de tot el document hem pogut comprovar que hi ha diferències tant fonològiques, com gramaticals, com de lèxic, existents entre l'àrab estàndard i, com a mínim, dos dialectes ben diferents.

Pel que fa a les diferències fonològiques, el dialecte marroquí o *darija* és el que presenta una varietat més allunyada de l'àrab literari o *fusha*, però aquest fet ve de la mà de les diferències morfològiques. Tot i que el *darija* mantingui, en molts casos, l'arrel dels verbs i la seva estructura formal (encara que ja hem vist que n'hi ha que s'utilitzen cada vegada menys), a l'hora de conjuguar-los aquest dialecte tendeix a no pronunciar les vocals curtes i a canviar la síl·laba tònica de la paraula, i aquesta pot ser una de les raons per les quals el *darija* ens pugui semblar tant difícil d'entendre i aprendre, si no en tenim cap noció bàsica.

A més, la forta tendència del *darija* de perdre les vocals curtes també es fa pal·lesa si n'analitzem el lèxic, que, segurament perquè al Marroc ja hi existien pobles beduïns quan els primers àrabs hi van arribar (i encara hi ha una gran població que tenen l'amazigh com a llengua materna), pot variar molt de l'àrab estàndard, fins a tenir una altra arrel etimològica. Cal destacar que com més comuns siguin els mots, més diferències poden presentar. Aquest és el cas del nom de les peces de vestir, per exemple, o de la fraseologia i les expressions més quotidianes.

El fet que al Marroc existeixin tants accents i maneres de parlar el propi dialecte, i, sobretot, varietats diatòpiques entre el nord i el sud del país, ens porta a la conclusió que en els territoris on hi ha zones de difícil accés i en els països amb infraestructures de transport escasses o que només connecten les ciutats més importants, la diversitat de subdialectes pot ser infinita.

Pel que fa al dialecte llevantí, tot i que presenta alguns trets característics de tots els dialectes àrabs en general, com la pèrdua de vocal curta a final de paraula, el quasi nul ús de la forma del plural en nominatiu... podem afirmar que les diferències que presenta envers l'àrab clàssic no són tan abismals; segurament, perquè en aquestes zones no hi existeixen grups beduïns. Tot i amb això, seria del tot erroni dir que l'àrab llevantí no ha conviscut amb altres llengües estrangeres. Recordem que la zona on es parla el dialecte llevantí (Palestina, Líban, Síria) ha estat ocupada durant molts anys per anglesos i francesos, els quals van deixar la seva petjada en les expressions de la gent. No obstant, si bé es poden trobar libanesos que se saluden amb paraules provinents de l'anglès o el francès, aquests són una minoria i, quan ho fan, són plenament conscients que s'expressen amb una llengua diferent a l'àrab.

Per acabar, és interessant comentar que aquest és un tema en el qual es podria aprofundir molt i que seria molt positiu d'estudiar exhaustivament, ja que aportaria les eines necessàries per poder encarar un futur en el qual sembla que els dialectes aniran agafant cada vegada més importància, gràcies a la seva dignificació a través dels mitjans de comunicació que hi ha en la actualitat, o la recent redacció de la constitució tunissina.

7. Bibliografia

- ABU-SHARAR, Hesham. *Árabe para extranjeros. Gramàtica pràctica de la lengua àrabe*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions, 2007.
- AGUADÉ, Jorge. *El dialecto àrabe de Skura (Marruecos)*. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, 1995.
- BARCELÓ, Carmen. *Minorías islámicas en el País calenciano: historia y dialecto*. Valencia: Universidad. Facultad de Filología: Instituto Hispanoàrabe de cultura, 1984.
- BENCHIBA-SAVENIUS, Najat. *A Structural Analysis of Moroccan Arabic and English Intra-Sentential Code Switching*. Múnic: Lincom Europa, 2011.
- GARDUÑO, Moisés. "Corán y llengua àrabe: entre el dialecto, el àrabe medio y el fusha." 14º Encuentro Nacional de Profesores de Lenguas Extranjeras. México: Universidad Autónoma de México, Agosto 2010.
- HERRERO MUÑOZ-COBO, Bárbara. *El àrabe marroquí: aproximación sociolingüística*. Almería: Universidad de Almería. Servicio de publicaciones, 1996.
- HERRERO MUÑOZ-COBO, Bárbara. *Gramática de àrabe marroquí para hispano-hablantes*. Almería: Universidad de Almería, 1998.
- FRÍAS CONDE, Xavier. "Algunos paralelismos evolutivos entre el àrabe vulgar y las lenguas románicas." Madrid: C.E.S. Don Bosco. Universidad Complutense de Madrid. Consultable a:
- LEAGUE OF ARAB STATES. *Classical aràbic and the Maghreb dialects = L'arabe clàssiques et les dialectes Maghrébins*. Rabat: League of Arab States: Education, Culture, and Sciences: The Permanent Bureau of Arabisation, 1974.
- LERCHUNDI, José. *Rudimentos del àrabe vulgar: que se habla en el imperio de Marruecos, con numerosos ejercicios y temas aplicados a la teoría*. Madrid: Agencia Española de Cooperación Internacional, 1999.
- LERCHUNDI, José. *Vocabulario espanyol-àràbig del dialecto de Marruecos: gran número de voces, usades en Oriente y Argelia*. Madrid: Agencia Española de Cooperación Internacional, 1999.
- MCLOUGHLIN, Jessie. *Colloquial Arabic (Levantine)*. Oxon, Regne Unit: Routledge, 2009.
- MOSCOSO GARCÍA, Francisco. *Curso de àrabe marroquí: diàlogos, gramàtica, ejercicios, glosario, bibliografia*. Cádiz: Universidad de Cádiz. Servicio de publicaciones, 2006.
- MOSCOSO GARCÍA, Francisco. *Estudio lingüístico del dialecto àrabe de Larache (Marruecos)*. Cádiz: Universidad de Cádiz. Servicio de publicaciones, 2003.

- MOSCOSO GARCÍA, Francisco. Estudio lingüístico de un dialecto árabe del Sus. Cádiz: Universidad de Cádiz, 2001. [Recurs electrònic]
- VERSTEEGH, Kees. *The Arabic Language*. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2001.

8. Webgrafia

ARABIC LEARNING RESOURCES. <http://arabic.desert-sky.net/index.html> [Última consulta: 05-06-2015]

CORRIENTE, Federico. “Acerca de la transcripción o transliteración del código grafémico árabe al latino, particularmente en su variante castellana”.
<http://digibug.ugr.es/bitstream/10481/2506/1/Transc-Corriente.02.pdf> [Última consulta: 10-06-2015]

DARIJA DICTIONARY. <http://www.darijadictionary.com> [Última consulta: 07-06-2015]

LEBANESE-ARABIC DICTIONARY.
<https://sites.google.com/site/lebaneselanguage1/dictionary> [Última consulta: 7-06-2015]

LIBRERÍA MUNDO ÁRABE. “Dialectología árabe”. <http://www.libreria-mundoarabe.com/Boletines/n%BA27%20May.05/Dialectologia%20Arabe.html> [Última consulta: 8-06-2015]

VERBIX. “Arabic Verb Conjugation”. <http://www.verbix.com/languages/arabic.shtml> [Última consulta: 8-06-2015]

VIQUIPÈDIA. “Transcripció simplificada dels mots àrabs”.
http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquip%C3%A8dia:Transcripci%C3%B3_simplificada_dels_mots_%C3%A0rabs [Última consulta: 10-06-2015]

WEB ISLAM. “Normas de transcripción del árabe al español”.
<http://www.webislam.com/?idt=4588>. [Última consulta: 10-06-2015]

Annex 1

Transcripció de l'àrab al català:

Lletra àrab	Transcripció científica	Transcripció simplificada
	`	`
	b	b
	t	t
	<u>t</u>	th
	ġ / ġ /	j
	h	h
	<u>h</u>	kh
	d	d
	<u>d</u>	d
	r	r
	z	z
	s	s / ss
	š	s / sh
	ş	s
	<u>d</u>	d
	<u>t</u>	t
	<u>z</u>	th
	‘	‘
	ġ	g
	f	f
	q	q
	k	k
	l	l
	m	m
	n	n
	h	h
	w	w
	y	y
"	ā	a
"	ī	i
"	ū	u
"	Ø	Ø

Annex 2

1. Verbs irregulars

Els verbs irregulars són un tipus de verbs que presenten alguna anomalia en les seves arrels, anomalies que alhora plantegen alguns problemes a l'hora de fer la flexió del verb, tan en la forma bàsica com en les derivades. Vegem-ho.

1.2 Verbs sords

Els verbs sords són aquells que tenen la segona radical i la tercera igual, és a dir, els que repeteixen lletra en la segona i tercera posició de l'arrel. Quan ens trobem davant d'aquest fenomen, aquestes dues radicals es contrauen mitjançant una *shadda* o *taixdid* ("): ". Si la primera radical porta un *sukun* ("), aquest és substituït per la vocal de la segona radical, la qual es perdrà en la resta de casos.

La contracció de la segona i la tercera radical sempre es realitza quan la tercera radical porta vocal, però si hi ha vocal llarga entre aquestes dues radicals, la contracció és impossible: ". Tampoc no es duu a terme quan la tercera radical porta *sukun* i va seguida d'un sufix: ". A banda, hi ha algunes excepcions en les quals per norma general s'hauria de fer la contracció, però no es fa per evitar confusions, per exemple: ". Les arrels sordes en les formes verbals II i V no presenten cap anomalia.

Quan la tercera radical porta *sukun* (i no va seguida de sufix), la contracció és opcional i, per tant, si no es fa, el verb no presenta anomalies. En cas que es faci, aquesta radical haurà de prendre una vocal, i aquesta ve determinada per la vocal característica del verb en mode imperfectiu. Si al vocal és *damma*, la radical podrà prendre qualsevol vocal (*damma*, *fatha* o *kasra*). Si, en canvi, la vocal és *fatha* o *kasra*, la vocal serà *fatha* o *kasra*.

1.3 Verbs hamzats

Els verbs hamzats destaquen per tenir una *hamza* en una de les tres arrels. L'anomalia que pateixen és bàsicament ortogràfica.

Alguns verbs amb *hamza* a la primera radical, perden la *hamza* en l'imperatiu de la forma bàsica del verb: " > ", " > ", " > ".

Quan ens trobem dues *hamzes* i al primera porta vocal i la que segueix, *sukun*, la *hamza* amb *sukun* perd la vocal i es converteix en lletra de prolongació. Si la vocal de la primera *hamza* és *damma*, la lletra de prolongació és *waw*; si és *kasra*, es converteix en *ya*; i si és *fatha* i va sobre àlif, es converteix en àlif *madda*.

Ex: " > " ; " > " ; " > " > "

En la forma VIII d'alguns verbs amb *hamza* a la primera radical, la *hamza* i el seu suport (la lletra que l'acompanya) desapareixen, i la característica d'aquesta forma pren *shadda*: " > "

1.4 Verbs assimilats

Els verbs assimilats són aquells que en la seva arrel tenen una semiconsonant *waw* o *ya* en la primera radical. En aquest cas, l'anomalia consisteix en la pèrdua de la semiconsonant o en la transformació d'aquesta en lletra de prolongació.

Les formes II, III, V i VI no presenten anomalies, i les VII i IX no existeixen, per tant, trobarem anomalies en les formes bàsica, que només presenta anomalia en la conjugació de l'imperfectiu quan la primera radical és *waw*; IV, VIII i X.

Quan la primera radical és *waw* amb *sukun* i precedit de *fatha*, la *waw* es perd en l'imperfectiu actiu de la forma bàsica:

- Si la segona radical porta *kasra*: " > " .
- Si la segona radical porta *fatha* i l'entorn consonàntic és gutural ("), llèvat d'algunes excepcions: " > " ; " > " ; " > " .

Curiosament, alguns d'aquests verbs, a part de tenir el màsdar habitual, també tenen un màsdar específic amb pèrdua de *waw*, com: " , " , " , " , " .

Quan la primera radical és *waw* o *ya* amb *sukun*, si van precedits de *damma*, es transformen en *waw* de prolongació:

- Imperfectiu passiu de la forma bàsica: " > " ; " > " .
- De la forma IV, l'imperfectiu actiu: " "> " ; l'imperfectiu passiu: " > " i el perfectiu passiu: " > " .
- Perfectiu passiu de la forma X: " > " .

Quan la primera radical és *waw* o *ya* amb *sukun*, si van precedits de *kasra*, es transformen en *ya* de prolongació:

- Màsdar de les formes IV : " > " ; i X: " > " .
- Imperatiu de la forma bàsica: " > " .
- Noms que segueixen l'esquema : " > " .

Amb l'excepció dels casos en els quals es perd la *waw*, en àrab els diftongs amb les combinacions *waw* i *ya*, es resolen de la següent manera: 'aw' i 'ay' són diftongs estables, 'iw' i 'iy' > i, 'uw' i 'uy' > u.

En la forma VIII, la semiconsonant es perd i la característica de la forma pren *shadda*: " " > " .

1.5 Verbs còncaus

Els verbs còncaus són aquells en els quals la segona radical de l'arrel és una semiconsonant *waw* o *ya*. L'anomalia consisteix en la pèrdua o transformació en lletra de prolongació de la semiconsonant. Les formes II, III, V, VI i IX no presenten anomalies en la conjugació, per tant, trobarem casos en les formes bàsica, IV, VII, VIII i X.

Quan la tercera radical porta vocal, la segona radical es converteix en lletra de prolongació:

- Si la primera radical va amb fatha, la segona radical es converteix en àlif: " > "
- Si la primera radical va amb damma i la segona, amb kasra, la segona radical es converteix en ya: " > "
- Si la primera radical va amb kasra, la segona radical es converteix en ya: " > "
- Si la primera radical porta sukun, aquesta pren la vocal de la segona radical i als segona radical es converteix en prolongació de la vocal anterior: " > "

Excepcions:

- Algunes paraules: " (plural de ") o " (màsdar de la forma III de ").
- Alguns esquemes nominals, com adjectius de color: " ; elatius masculins: " ; i noms d'instrument: " .
- Alguns verbs qualitius de les formes I (tipus ") i IV, i alguns verbs de la forma VIII: " , " , " .

Quan la tercera radical porta sukun, la segona radical es perd: " > " . Tanmateix, la pèrdua de la segona radical es compensa en el perfectiu en veu activa de la forma I, seguint la norma següent:

- Quan la segona radical és ya, la primera radical pren kasra: " > "
- Quan la segona radical és waw, la primera radical pren damma: " > "

Excepcions: Els verbs tipus " "ö" : " > " ; " > "

Observacions: En els participis actius de la forma I, es produeix una dissimilació d' 'awi' i 'ayi' en 'a'i': " > " . Alguns participis actius de la forma I en són excepcions, com els del tipus " : " .

Els participis passius de la forma I perden la *waw* de prolongació: " > " ; " > " .

Els màsders de les formes IV i X acostumen a perdre la semiconsonant que s'ha transformat en lletra de prolongació i, per a compensar-ho, prenen ta marbuta: " > " > " .

1.6 Verbs defectius

Els verbs defectius són aquells que en la seva arrel tenen waw o ya a la tercera radical. L'anomalia consisteix en la possibilitat que la tercera radical es transformi en lletra de prolongació o desaparegui. Hi ha diverses variants en què la tercera radical porti waw o ya:

Tercera radical amb waw	Tercera radical amb ya
" >	" >
" > "	" = "
" = "	

Tercera radical amb vocal breu:

- Si la segona radical porta fatha, la tercera radical perd la seva vocal i es converteix en lletra de prolongació. En cas que la tercera radical porti uau, la lletra de prolongació serà àlif, però si porta ya, es convertirà àlif maxura.
- En la 3a persona singular del femení del perfectiu actiu, la tercera radical es perd després d'haver-se convertit en lletra de prolongació. Per exemple: " > " > " . La 3a persona del dual femení del perfectiu també la perd: " > " > " .
- Si la segona radical porta kasra o damma, la tercera radical perd la seva vocal si també porta kasra o damma, però no pas si porta fatha: " ; " ; " > ; " > " .
- El grup de les terceres radicals que formen 'iwa' es transformen en 'iya': " > " .

Tercera radical amb vocal llarga:

Si la tercera radical porta kasra o damma, la seva vocal desapareix, però queda la lletra de prolongació d'aquesta vocal.

- Si la segona radical porta fatha, forma diftong 'aw' o 'ay': " > " , " > " .

Si la segona radical porta kasra o damma, pren el so de la lletra de prolongació: " > " , " > " .

- El grup 'iwa' es transforma en 'iya': " > " .

Tercera radical amb sukun:

- La semiconsonant es converteix en lletra de prolongació quan la vocal de la segona radical té el mateix so: " > " .
- La semiconsonant desapareix quan es troba al final de la paraula. És el cas de l'apocopat i l'imperatiu: " > " , " > " .

Observacions:

- La tercera radical, si va precedida de vocal llarga amb damma o kasra, es conserva per germinació amb la lletra de prolongació: " > " .

- La tercera radical, si va precedida d'àlif de prolongació, es converteix en hamza per dissimilació: " > " .
- La tercera radical intervocàlica es perd en els casos següents:
 - o Participis actius indeterminats en nominatiu i genitiu: " > " .
 - o Màsdar de les formes V, " > " i VI, " > " .

2. Verbs irregulars en dialectes

En àrab col·loquial o dialectal també podem observar variacions en la forma i comportament dels verbs amb arrels irregulars.

2.1 Verbs defectius

En els dialectes marroquí i llevaní es consideren verbs defectius tots aquells que en la tercera radical porten vocal 'a' en la forma del perfectiu, la qual pot evolucionar a 'i' en imperfectiu, depenent de cada verb. Alhora, mentre que en àrab clàssic fem la diferenciació entre verbs defectius (per exemple,) i verbs hamzats (per exemple,), en aquests dialectes s'agrupen aquests dos tipus de verbs en un, anomenant-los tots defectius.

Exemple de conjugació del verb, *bqa – yibqa* en dialecte marroquí ('quedar-se', , *baqy*, verb defectiu en fusha):

	Perfectiu	Imperfectiu
1a singular	Bqit	Nebqa
2a singular m.	Bqiti	Tebqa
2a singular f.		Tebqay
3a singular m.	Bqa	Yibqa
3a singular f.	Bqat	Tebqa
1a plural	Bqina	Nebqaw
2a plural	Bqitu	Tebqaw
3a plural	Bqaw	Yibqaw

Exemple de conjugació del verb , *bda – yibda* en dialecte marroquí ('començar', *bada*, verb hamzat en fusha).

	Perfectiu	Imperfectiu
1a singular	Bdit	Nedba
2a singular m.	Bditi	Tebda
2a singular f.		Tebday

3a singular m.	Bda	Tebda
3a singular f.	Bdat	Yibda
1a plural	Bdina	Neddaw
2a plural	Bditu	Tebdaw
3a plural	Bdaw	Yibdaw

Exemple de conjugació del verb ‘*ara*’ (‘llegir’) en dialecte llevantí (, *qira*’, verb hamzat en fusha).

	Perfectiu
1a singular	‘arayt
2a singular m.	‘arayt
2a singular f.	‘arayti
3a singular m.	‘ara
3a singular f.	‘arat
1a plural	‘arayna
2a plural	‘araytu
3a plural	‘aru